

ჩვენი სოფელი

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ყოველთვიური გამოცემა

0360სი/2017 N6 (21)

კაატა ბუხხრიპიძე
პროგრამის „დანერგე მომავალი“
ფარგლებში კახეთში, სოფელ
ქოდალოში 7,5ჰა-ზე კაკლის ბაღი გააშენა.

სიახლეები	გვ. 1-2	სახელმწიფო პროგრამა	გვ. 4-5	ქართული ღვინო	გვ. 6
------------------	----------------	----------------------------	----------------	----------------------	--------------

სოფლის მეურნეობის მინისტრის ოფიციალური ვიზიტი თურქეთის რესპუბლიკაში

ახალი პროგრამა, რომელიც მესაქონლეობის განვითარებას შეუწყობს ხელს

ქართული ღვინოს კოკულარიგაციისთვის ავტორი ღონისძიებები მიმდინარეობს

პროგრამაში მონაწილეობის მსურველთათვის

ბიოუსაფრთხოების კუნძულები

აბრონარმობა

ბიზნესგეგმის შესადგენად საჭირო ინფორმაცია

სალათის მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგია

კიტრის წარმოების საინვესტიციო შესაძლებლობები

სიახლეები

მთავრობის სხდომაზე საქართველოს მთავრობამ „მაღალმთიან რეგიონებში სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბ-საძოვრების რაციონალური გამოყენების სახელმწიფო პროგრამა“ განიხილა და მიიღო.

„იმისათვის, რომ არ მოხდეს ჩვენი მთიანი რეგიონის მოსახლეობისგან დაცლა და ხელი შევუწყობთ მთაში მცხოვრები მოსახლეობის სოციალური პირობების გაუმჯობესებას, სოფლის მეურნეობის სამინისტრო გამოდის ინიციატივით, და მადლობა მინდა გადავუხადო ლევანს, ძალიან მნიშვნელოვანი პროგრამით, რომელიც ითვალისწინებს მთიან რეგიონებში კოოპერატივების შექმნის შემთხვევაში მთელ რიგ დახმარებებს სახელმწიფოს მხრიდან. ეს იქნება დახმარებათა პაკეტი - ტექნიკისა და სათიბ-საძოვრების გადაცემა იმისათვის, რომ მეცხოველეობის განვითარებას შევუწყობ ხელი“, - აღნიშნა საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა, გიორგი კვიციანიძემ.

ახალი პროგრამის ფარგლებში, რაციონალურად და სწორად მოხდება სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული სათიბ-საძოვრების გამოყენება. ამ მიზნით, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებს, რომლებიც პროგრამაში ჩაერთვებიან, იჯარით გადაეცემათ სათიბ-საძოვრები და შესაბამისი აღჭურვილობა - ტრაქტორები, სათიბები, მოთიბული მასის ამკრებ-დამწეხები და სხვა საჭირო ინვენტარი.

„მაღალმთიან რეგიონებში სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბ-საძოვრების რაციონალური გამოყენება“ კიდევ ერთი სახელმწიფო პროგრამაა, რომელმაც სოფლად მცხოვრები მოსახლეობის ეკონომიკური მდგომარეობა უნდა გააუმჯობესოს და მათთვის კეთილდღეობის შექმნას შეუწყოს ხელი. ძალიან მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ერთობლივი ქართულ-შვეიცარიული კომპანიის „ბლაუნშტაინი“ წარმატებული საქმიანობის მაგალითის გათვალისწინებით, ქვეყნის 24 მუნიციპალიტეტში მეცხოველეობის განვითარების ხელშეწყობა აღნიშნული პროგრამის განხორციელებით მოხდება. მიგვაჩნია, რომ სწორედ ასეთი ტიპის ფინანსური მხარდაჭერა სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში ჩართული ჩვენი მოსახლეობის ეკონომიკური გაძლიერების რეალურ პერსპექტივაზე

გათვლილი აქტივობა“, - განაცხადა სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა.

პროგრამის გეოგრაფიული არეალი მოიცავს 24 მუნიციპალიტეტის - წალკის, თეთრიწყაროს, დმანისის, ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომის, ნინოწმინდის, ყაზბეგის, თიანეთის, დუშეთის, გორის, ქარელის, ახმეტის, ხარაგაულის, საჩხერის, ჭიათურის, ჩოხატაურის, ამბროლაურის, ცაგერის, ლენტეხის, მესტიის, ხულოს - იმ დასახლებებს, რომლებზედაც ვრცელდება „მაღალმთიან დასახლებათა ნუსხის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 30 დეკემბრის N671 დადგენილება. ერთ მუნიციპალიტეტში მოხდება მხოლოდ ერთი პროექტის განხორციელება.

პროგრამის ფარგლებში, დუშეთის მუნიციპალიტეტში, უკანაფშავის ადმინისტრაციულ ერთეულში, გადამამუშავებელი სიმძლავრეების შექმნის მიზნით, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების სააგენტო ააშენებს რძის გადამამუშავებელ საწარმოს და სრულად აღჭურავს მას. პროგრამით განსაზღვრული ღონისძიებები 2017-2018 წლებში განხორციელდებული დაფინანსდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან. პროექტის სავარაუდო ღირებულება 6 000 000 ლარია.

სახელმწიფო პროგრამის დეტალურ აღწერას გაზეთის 4-5 გვერდებზე გაცნობით.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი ოფიციალური ვიზიტით თურქეთის რესპუბლიკაში იმყოფებოდა

შორის თანამშრომლობის განმტკიცების აუცილებლობასა და სოფლის მეურნეობის მიმართულებით შავი ზღვის აუზის ქვეყნების პოტენციალზე გაამახვილა.

შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ორგანიზაციის წევრმა ქვეყნებმა სტამბოლის სამიტზე საერთო დეკლარაცია მიიღეს, რომელიც ხელს შეუწყობს შავი ზღვის აუზის ქვეყნებს შორის სავაჭრო ურთიერთობების კიდევ უფრო მეტად ნახალისებას, სასოფლო-სამეურნეო დარგში ბარიერების მოხსნას და თანამშრომლობას გამოცდილების გაზიარების კუთხით.

ქალაქ სტამბოლში გამართულ შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ორგანიზაციის (BSEC) წევრი ქვეყნების მინისტრიალზე, რომლის მთავარი თემა სოფლის მეურნეობის დარგის განვითარება და წევრ ქვეყნებს შორის ეკონომიკური თანამშრომლობის გაღრმავება იყო, ლევან დავითაშვილი სიტყვით გამოვიდა.

შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ორგანიზაცია 12 ქვეყანას აერთიანებს და წელს დაარსებიდან 25 წლისთავს აღნიშნავს.

სიტყვით გამოსვლისას, მინისტრმა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მიმართულებით განხორციელებულ რეფორმებზე ისაუბრა და ყურადღება რეგიონის ქვეყნებს

მინისტრიალის ფარგლებში მოწყობილ საგამოფენო სივრცეში საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ორმხრივი შეხვედრები გამართა კოლეგებთან. ქართულ კუთხესთან, სადაც ქართული პროდუქცია იყო წარმოდგენილი, ლევან დავითაშვილმა თურქ კოლეგას, ფარუქ ჩელიქს უმასპინძლა. შეხვედრაზე მხარეებმა ორ ქვეყანას შორის სოფლის მეურნეობის დარგში არსებული თანამშრომლობის ძირითადი მიმართულებები განიხილეს და შეთანხმდნენ, ერთობლივი ძალისხმევით ხელი შეუწყონ სავაჭრო ურთიერთობების გაუმჯობესებას, დარგში ინოვაციების დანერგვისა და სამეცნიერო-კვლევითი პროექტების განხორციელების მხარდაჭერით.

„თურქეთი საქართველოს უმნიშვნელოვანესი სავაჭრო პარტნიორია. საზგასმით უნდა აღინიშნოს, რომ არსებობს პოლიტიკური ნება, საქართველოდან თურქეთში ექსპორტი გაიზარდოს, მათ შორის, ცხოველური წარმოშობის პროდუქტებისა და იმ მაღალი ღირებულების ნიშური პროდუქტების, რომლებსაც აქვთ პოტენციალი ადგილი დაიკავონ საერთაშორისო ბაზრებზე“, - აღნიშნა საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა.

თურქეთის რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და მესაქონლეობის მინისტრის, ფარუქ ჩელიქის განცხადებით, 2012 წელს საქართველო-თურქეთს შორის სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის სავაჭრო ბრუნვა 6 მლნ აშშ დოლარს შეადგენდა, ხოლო 2016 წელს ეს მაჩვენებელი 10-ჯერ გაიზარდა და 60 მლნ აშშ დოლარს გაუტოლდა, რაც ქვეყნებს შორის მნიშვნელოვანი სავაჭრო კავშირების და დიდი პოტენციალის არსებობას ადასტურებს.

თურქეთის მხარემ გამოთქვა მზადყოფნა ხელი შეუწყოს თურქეთის ბაზარზე ქართული პროდუქციის ექსპორტის ზრდას.

მხარეები შეთანხმდნენ, რომ უახლოეს პერიოდში, საწარმოების აღიარების გზით, ხელს შეუწყობენ საქართველოდან თურქეთში ხორცისა და ხორცპროდუქტების, თაფლის, თევზისა და სხვა ცხოველური წარმოშობის პროდუქტების ექსპორტის განხორციელებას. შეხვედრას, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრთან ერთად, საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი თურქეთის რესპუბლიკაში ირაკლი კოპალაძე ესწრებოდა.

სიახლეები

საქართველოში თურქეთის პრემიერ-მინისტრის ოფიციალური ვიზიტის ფარგლებში, სოფლის მეურნეობის მინისტრის ლევან დავითაშვილისა და თურქეთის რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და მესაქონლეობის მინისტრის, ფარუქ ჩელიქის შეხვედრა თბილისშიც გაიმართა.

ლევან დავითაშვილმა სტამბოლში რამდენიმე დღის წინ გამართული შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ორგანიზაციის (BSEC) სოფლის მეურნეობის მინისტრიალის ფარგლებში გამართული შეხვედრებისა და განხილული საკითხების მნიშვნელობას გაუსვა ხაზი და თურქ კოლეგას კიდევ ერთხელ გადაუხადა მადლობა განსაკუთრებული და მეგობრული მასპინძლობისთვის.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის განცხადებით, საქართველოსა და თურქეთს აქვთ შესაძლებლობა თანამშრომლობის ახალ ეტაპზე გადავიდნენ და იმ საერთაშორისო ბაზრებზე, სადაც საქართველო თავისუფალი სავაჭრო ურთიერთობის შეთანხმებით სარგებლობს, ერთობლივად მოახდინონ აგროსასურსათო პროდუქციის პოზიციონირება.

„სახელმწიფოს აქვს შესაძლებლობა აქტიურად დაეხმაროს ბიზნესსექტორს. ჩვენ გვაქვს მზაობა, აგრარული მიმართულებით თურქეთის მხარესთან ერთობლივი პროექტები განვახორციელოთ. სახელმწიფო ინსტიტუტების ჩართულობა ორგანიზაციული საკითხების რეგულაციაში, ამ თანამშრომლობის ფარგლებში უფრო მეტი შედეგის მიღების შესაძლებლობას მოგვცემს“, - განაცხადა ლევან დავითაშვილმა.

თურქეთის რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და მესაქონლეობის მინისტრმა, ფარუქ ჩელიქმა საქართველოს მხარეს მადლობა გადაუხადა გულთბილი მასპინძლობისთვის და აღნიშნა, რომ საქართველოსთან თანამშრომლობა მნიშვნელოვანია ისეთი მიმართულებებით, როგორცაა თურქეთში საქონლის ხორცის ექსპორტი, მეთხილეობა და სანერგე მეურნეობები. მინისტრის განცხადებით, ორივე ქვეყნის სახელმწიფო სტრუქტურებმა ხელი უნდა შეუწყონ ბიზნესრეზების მაქსიმალურად კომფორტული გარემოს შექმნას და აგრარული დარგი კიდევ უფრო მომგებიანად აქციონ.

„ჩვენს ქვეყნებსა და მთავრობებს შორის უკანასკნელ პერიოდში ჩამოყალიბდა ისეთი პოლიტიკური ურთიერთობა, რომელმაც ხელი უნდა შეუწყოს სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების ზრდასა და იმ პოტენციალის მაქსიმალურად გამოყენებას, რაც სოფლის მეურნეობის მიმართულებით გვაქვს“, - განაცხადა ფარუქ ჩელიქმა.

შეხვედრაზე მინისტრებმა სამომავლო თანამშრომლობის ტექნიკური დეტალების მოგვარების გზები განიხილეს. საუბარი შეეხო საქართველოს მხრიდან აგრარულ დარგში თურქეთის გამოცდილების გაზიარების საკითხის მნიშვნელობასაც. შეხვედრას სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე გიორგი ხანიშვილი და თურქეთის რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და მესაქონლეობის მინისტრის მრჩეველი, ალი აიბეი ესწრებოდნენ.

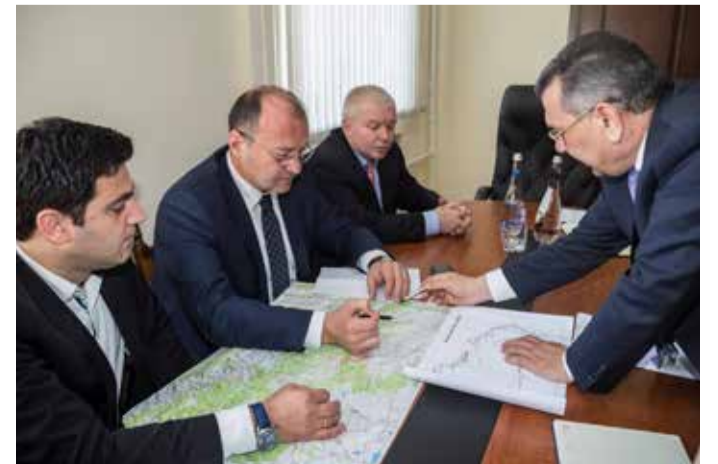
საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე გიორგი ჩხეიძე აზერბაიჯანის რესპუბლიკაში, ქალაქ ბაქოში აგროსამრეწველო სექტორის საერთაშორისო გამოფენის „Caspian Agro 2017“ გახსნას დაესწრო. საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ორგანიზებით, ქართულ სტენდზე 11 ქართული კომპანიის - „გიუანი“, „ვაინმენი“, „ლაბორატორია დოქტორ ჯორჯი“, „ნექტარინი“, „ედენა“, „ჩარგალის წყაროები“, „არენი“, „საქართველოს აგრარული გაერთიანება“, „თაფლოვანი“ და „ალვანი“ - პროდუქცია იყო წარმოდგენილი. ქართული სტენდი აზერბაიჯანის რესპუბლიკის პრეზიდენტმა, ილჰამ ალიევმა, აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ვიცე-პრეზიდენტმა, მეჰრიბან ალიევამ და აზერბაიჯანის რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ჰეიდარ ასადოვმა დაათვალიერეს.

როგორც სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ, გიორგი ჩხეიძემ აღნიშნა, ასეთი მასშტაბის აგროსამრეწველო გამოფენები განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ქართული პროდუქციის პოპულარიზაციისთვის. ბაქოში ვიზიტის ფარგლებში, სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე აზერბაიჯანელ კოლეგას, ილჰამ გულიევს და კომპანიის „აგროლიზინგი“ წარმომადგენლებს შეხვდა. შეხვედრაზე კომპანიის წარმომადგენლებთან საქართველოში მოსავლის აგროვადების დაცვით აღების უზრუნველყოფის მიზნით, საჭიროების შემთხვევაში, აზერბაიჯანის რესპუბლიკიდან დამატებითი ტექნიკის შემოყვანის დეტალებზე იმსჯელეს.

სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ შეხვედრა გამართა კომპანიის „აგრომოლი“ წარმომადგენლებთანაც. მხარეებმა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის საქართველოდან აზერბაიჯანში ექსპორტის მიმართულებით მომავალი თანამშრომლობის პერსპექტივები განიხილეს. კომპანიის

წარმომადგენლებს სურვილი აქვთ, ქართული ნაწარმი „აგრომოლის“ სავაჭრო ქსელში გაიყიდოს.

გამოფენა „Caspian Agro“ რეგიონში ერთ-ერთი ყველაზე მასშტაბურია, სადაც წარმოდგენილია როგორც სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მწარმოებელი, ისე მსხვილი სადისტრიბუციო კომპანიები. ყოველწლიურად, გამოფენის ფარგლებში, ექსპერტებთან შეხვედრები, დანადგარებისა და აღჭურვილობების საჩვენებელი გამოცდა და ინოვაციური ტენდენციების პრეზენტაციები ტარდება. საქართველო წელს გამოფენაში მონაწილეობას მესამედ იღებს.

ახალი პროგრამა, რომელიც მესაქონლეობის განვითარებას შეუწყობს ხელს

მაღალმთიან რეგიონებში სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბ-საძოვრების რაციონალურად გამოყენების სახელმწიფო პროგრამა

სახელმწიფო პროგრამის გეოგრაფიული არეალი მოიცავს:

წალკის, თეთრიწყაროს, დმანისის, ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომის, ნინოწმინდის, ყაზბეგის, თიანეთის, დუშეთის, გორის, ქარელის, ახმეტის, ხარაგაულის, საჩხერის, ჭიათურის, ჩოხატაურის, ამბროლაურის, ცაგერის, ლენტეხის, მესტიის, ხულოს მუნიციპალიტეტების იმ დასახლებებში, რომლებზედაც ვრცელდება „მაღალმთიან დასახლებათა ნუსხის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 30 დეკემბრის N671 დადგენილება.

პროგრამაში მონაწილეობის მისაღებად დადგენილი პირობები:

პროგრამაში მონაწილეობის მიღების უფლება აქვთ იმ სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებს, რომლებიც პროგრამაში მონაწილეობისათვის განაცხადის წარდგენისას აკმაყოფილებენ შემდეგ პირობებს:

- განაცხადის წარდგენისას სააგენტოსაგან არ აქვს მიღებული რეკომენდაცია საქმიანობაში ხარვეზის გამოსწორების შესახებ. გარდა იმ შემთხვევისა, თუ კოოპერატივს მსგავსი რეკომენდაცია მიღებული აქვს და განაცხადის წარდგენამდე აღმოფხვრილი აქვს აღნიშნული ხარვეზი.
- მეპაიეთა რაოდენობა შეადგენს არანაკლებ თერთმეტს ან თუ მეპაიეები არიან სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივები, ამ სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მეპაიეთა რაოდენობა შეადგენს არანაკლებ თერთმეტს.
- პროგრამით განსაზღვრული არანაკლებ 11 მეპაიე (ფიზიკური ან იურიდიული პირი) რეგისტრირებული უნდა იყოს ამავე პროგრამით განსაზღვრული მუნიციპალიტეტების მაღალმთიან დასახლებებში, რომელიც მიეკუთვნება იმ ადმინისტრაციულ ერთეულს, რომელშიც რეგისტრირებულია პროგრამაში მონაწილეობის მსურველი კოოპერატივი.
- სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის ან/და მისი მეპაიე სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის ან/და ამავე სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მეპაიეთა მფლობელობაში არსებული ფურების ან/და დეკეულების რაოდენობა ჯამურად შეადგენს არანაკლებ 200 სულს (გარდა იმ კოოპერატივებისა რომლებიც მონაწილეობენ „რძის მწარმოებელი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მხარდაჭერის სახელმწიფო პროგრამაში“) და იდენტიფიცირებულია სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ.

იმ შემთხვევაში, თუ ფურები ან/და დეკეულები სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის მეპაიეთა მფლობელობაშია, ეს მეპაიეები რეგისტრირებულნი უნდა იყვნენ იმ ადმინისტრაციულ ერთეულში, რომელშიც რეგისტრირებულია პროგრამაში მონაწილეობის მსურველი კოოპერატივი.

- იმ სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებმა, რომლებმაც მონაწილეობა მიიღეს ან მიიღებენ „რძის მწარმოებელი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მხარდაჭერის სახელმწიფო პროგრამის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 29 მარტის N 150 დადგენილებით დამკვიცებულ სახელმწიფო პროგრამაში, პროგრამაში მონაწილეობისათვის უნდა გაზარდონ არსებული ფურების რაოდენობა არანაკლებ 200 ფურით ან/და დეკეულით.
- მსხვილფეხა საქონლის სადგომი რეგისტრირებულია სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ.
- რეგისტრირებულია წალკის, თეთრიწყაროს, დმანისის,

ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომის, ნინოწმინდის, ყაზბეგის, თიანეთის, დუშეთის, გორის, ქარელის, ახმეტის, ხარაგაულის, საჩხერის, ჭიათურის, ჩოხატაურის, ამბროლაურის, ცაგერის, ლენტეხის, მესტიის, ხულოს მუნიციპალიტეტების იმ დასახლებებში, რომლებზედაც ვრცელდება „მაღალმთიან დასახლებათა ნუსხის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 30 დეკემბრის N671 დადგენილება.

- არ გააჩნია საგადასახადო დავალიანება.
- არ არის აღრიცხული მოვალეთა რეესტრში.
- შერჩეული აქვს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული, იჯარის უფლებით მისაღები სათიბი ან/და საძოვარი. ერთ სულ ფურზე ან/და დეკეულზე სათიბის ფართობი უნდა იყოს არანაკლებ 0,5 და არაუმეტეს 2 ჰა, ხოლო, საძოვრის ფართობი ერთ სულ ფურზე ან/და დეკეულზე უნდა იყოს არანაკლებ 1 და არაუმეტეს 2 ჰა.

იმ შემთხვევაში თუ მუნიციპალიტეტში არ მოიძებნება სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბის ამ დადგენილი რაოდენობებით, სათიბის ნაცვლად შეუძლია მოითხოვოს საძოვარი, თუმცა სათიბისათვის დადგენილი ფართობების ფარგლებში. ხოლო თუ მუნიციპალიტეტში არ მოიძებნება სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საძოვრის პროგრამით დადგენილი რაოდენობები, პროგრამაში მონაწილეობის მსურველს საძოვრის ნაცვლად შეუძლია მოითხოვოს სათიბი. თუმცა საძოვრისათვის დადგენილი ფართობების ფარგლებში.

პროგრამაში მონაწილეობისათვის განაცხადის წარდგენა

- პროგრამაში მონაწილეობისათვის რეგისტრაცია წარმოებს ელექტრონული ფორმით სააგენტოს ოფიციალური ვებ-გვერდის მეშვეობით (www.acda.gov.ge).
- რეგისტრაციის დროს პრეტენდენტის მიერ შესაბამისი მონაცემების არასწორად წარდგენის შემთხვევაში, მას სააგენტო უგზავნის შეტყობინებას ხარვეზის არსებობასთან დაკავშირებით, რომლის გამოსასწორებლად განესაზღვრება არაუმეტეს 10 (ათი) სამუშაო დღე. შეტყობინების გაგზავნა ხდება პრეტენდენტის ოფიციალური ელექტრონული ფოსტის მისამართზე. ხარვეზის გამოსასწორებლად განსაზღვრული ვადის ათვლა იწყება შეტყობინების გაგზავნის მომდევნო სამუშაო დღეს.
- ხარვეზის არასათანადოდ აღმოფხვრის შემთხვევაში, სააგენტო პრეტენდენტს დამატებით უგზავნის შეტყობინებას ხარვეზის თაობაზე და განუსაზღვრავს 5 სამუშაო დღეს ხარვეზის აღმოსაფხვრელად.
- ხარვეზის აღმოსაფხვრელად დოკუმენტების სააგენტოსათვის წარდგენა შესაძლებელია როგორც მატერიალურად, ისე სააგენტოს ოფიციალური ელ. ფოსტის მეშვეობით (info@acda.gov.ge).

პროგრამის ფარგლებში სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბისა და საძოვრების იჯარით გადაცემის წესი და პირობები:

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების სააგენტო პროგრამაში მონაწილეობის მსურველი კოოპერატივის მიერ რეგისტრაციისას წარდგენილ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბის და საძოვრის მაიდენტიფიცირებელ ინფორმაციას (მიწის საკადასტრო კოდი და აგეგმვითი/ამომავლი ნახაზი) წარუდგენს ქონების ეროვნულ სააგენტოს ამავე სათიბისა და საძოვრის პროგრამის ფარგლებში იჯარის უფლებით გაცემის საკითხის საქართველოს მთავრობის წინაშე ინიცირების შესაძლებლობის დადგენის მიზნით.

პროგრამის ფარგლებში სახელმწიფო საკუთრებაში

არსებული სათიბისა და საძოვრის იჯარის უფლებით მიღების მიზნით, პროგრამის მონაწილე შესაბამისი განაცხადით, სააგენტოსთან გაფორმებული ხელშეკრულებით, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბისა და საძოვრის მონაწილისათვის გადაცემის შესახებ სააგენტოს მუამდგომლობით და იჯარის უფლებით გადასაცემი სათიბის და საძოვრის მაიდენტიფიცირებელი ინფორმაციით მიმართავს სსიპ - სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოს (შემდგომში - ქონების ეროვნული სააგენტო).

პროგრამის მონაწილეს, კანონმდებლობით დადგენილი წესით, იჯარით გადაეცემა სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბი და საძოვარი შემდეგი პირობებით:

- ა) იჯარის ვადა – 25 წელი;
- ბ) სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბისა და საძოვრის იჯარის წლიური ღირებულება – იჯარის ხელშეკრულების გაფორმებიდან პირველ და მეორე წელს 1 ჰა-ზე 1 ლარი, მესამე და შემდგომ წლებში 1 ჰა-ზე 15 ლარი;
- გ) იჯარის უფლების მესამე პირისთვის დათმობა/უფლებრივად დატვირთვა, ქვეიჯარით გაცემა დაუშვებელია.

იჯარის საფასურის გადახედვა შესაძლებელია 5 წელიწადში ერთხელ, რომელიც როგორც სათიბის, ისე საძოვრის შემთხვევაში არ უნდა აღემატებოდეს საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შესაბამის მუნიციპალიტეტში სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის აუქციონის ფორმით სარგებლობაში გადაცემის წლიურ საწყის საფასურს

პროგრამაში მონაწილე კოოპერატივი სააგენტოსთან ხელშეკრულების გაფორმებიდან 8 წლის განმავლობაში ვალდებულია:

- არ დაუშვას ამ პროგრამის ფარგლებში მიღებული ალტერნატივის გასხვისება.
- არ დაუშვას ამ პროგრამით დადგენილი მეპაიეთა რაოდენობის შემცირება.
- შეინარჩუნოს სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის სტატუსი.
- წარუდგინოს სააგენტოს კვარტალური ანგარიში განუვლილი საქმიანობის შესახებ ყოველი კვარტლის მომდევნო თვის არაუგვიანეს 15 რიცხვისა და წლიური ანგარიში ყოველი მომდევნო წლის არაუგვიანეს 15 თებერვლისა;
- 2018 წლის 1 იანვრიდან უზრუნველყოს ყოველწლიურად ფურების ან/და დეკეულების საწყისი რაოდენობის გაზრდა არანაკლებ 10%-ით ისე, რომ 2024 წელს ფურების ან/და დეკეულების რაოდენობა შეადგენდეს არანაკლებ 400 სულს.

პროგრამით გათვალისწინებული ვალდებულებები წარმოადგენს როგორც ხელშეკრულების, ისე ქონების ეროვნულ სააგენტოსა და მონაწილეს შორის გაფორმებული სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბისა და საძოვრის სარგებლობის პირობებს.

დუშეთის მუნიციპალიტეტის უკანაფშავის ადმინისტრაციულ ერთეულში პროგრამის ფარგლებში რძის გადამამუშავებელი საწარმოს აშენება და მონაწილისათვის გადაცემა:

ამ პროგრამის ფარგლებში სააგენტოს მიერ დუშეთის მუნიციპალიტეტის უკანაფშავის ადმინისტრაციულ ერთეულში განხორციელდება რძის გადამამუშავებელი საწარმოს აშენება და დანართი N1-ით გათვალისწინებული ალტერნატივით დაკომპლექტება. რძის გადამამუშავებელი საწარმოს შენობა-ნაგებობის ფართობი შეადგენს 250მ².

ახალი პროგრამა, რომლის მისაქონლებს განვითარებას შეუწყობს ხელს

დანართი N1

ელექტროსასწორი (1000 ლიტრი)	1
გამაცივებელი რეზერვუარი (1000 ლიტრი)	2
ყველის სახარში აბაზანა (500 ლიტრი)	2
საწნეხი ურიკა (500 ლიტრი)	1
ყველის ფორმებში დამწნეხი დანადგარი	1
ყველის ფორმები	80
სამაცივრე სისტემა მარილწყლოვანი აბაზანებისთვის (140 კუბ.მ.)	1
დასაყოვნებელი აგზები (2000 X800 მმ)	10
სეპარატორი (1000 ლ/სთ)	1
კოაგულატორი ნადულისთვის	1
ნადულის რეზერვუარი ერთკვდილიანი (50 ლიტრი)	2
ნადების რეზერვუარი (200 ლიტრი)	2
ხანგრძლივი პასტერიზების აბაზანა ხაჭოსთვის (200 ლიტრი)	1
ნადების სადღვეები (120 ლიტრი)	1
კარაქის დასამუშავებელი დანადგარი	1
რძის ტუმბო (3000 ლ/სთ)	6
მაცივარი (0 ; -18, 9600 ლიტრი)	1
მაცივარი (0 ; +2, 14600 ლიტრი)	1
რძის ავზი (1000 ლიტრი)	1
სამაცივრე სისტემა მაგარი ტიპის ყველისთვის (140 კუბ.მ.)	1
CIP რეცხვის სისტემა	1
უქანგავი ფოლადის სამუშაო მაგიდა (2000 X 800 X 850 მმ)	3
კალორიფერი დამბალხაჭოს მოსამწიფებელი ოთახისთვის	1
დამბალხაჭოს დასავარგებელი დერგები	20
ყველის დასაყოვნებელი თაროები (260 კვ.მ)	
წყლის რეზერვუარი (2000 ლიტრი) ჩართვა-გამორთვის ავტომატური სისტემით	1
წყლის რეზერვუარი (500 ლიტრი)	1
წყლის გამაცივებელი სისტემა	1
წყლის ტუმბო (1000 ლ/სთ)	2
პოლიეთილენის პაკეტებიდან ჰაერის ნაკადურად გამოტუმბვის აპარატი	1
ვაკუუმ-შესაფუთი დანადგარი	1
წყლის გამაცხელებელი (200 ლიტრი)	1
სასწორი (200 კგ)	1
სასწორი (30 კგ) პოლიეთილენის მასალით შესაფუთი ფუნქციით, მასის და თარიღის საბეჭდი სისტემით	1
ყველის გადასატანი ურიკა	1
ურიკა პალეტებისთვის	1
რძის ანალიზატორი	1
გენერატორი (ნომინალური სამუშაო სიმძლავრე 50 კვტ)	1
სამრეწველო არმატურა (მილები)	100 მეტრი
ონკანი	10
მუხლი	40
გადამყვანი	7
სწრაფჩამხსნელი	30
ტრანსფორმატორი 100 კვტ	1
სასილოსე/სასენაჟე მასის მომთიბველ-დამქუცმაცებელ-დამტვირთველი მისაბ-მელი აგრეგატი. მოდების განი არანაკლებ 1.5 მ, არაუმეტეს 2 მ.	1
სილოსის/სენაჟის შესაფუთი აგრეგატი, დაფასობა 30 - 70 კგ ტომრებში, სილოსის/სენაჟის ბუნკერით, ტომრებში დაფასობული მასის დამწნეხით, პოლიეთილენის ტომრების თავის მოკვრის ნახევრადავტომატური მექანიზმით.	1
საწარმოო დანიშნულების ავტომატები	
ავტომატქანა ცისტერნით (2 სექციით, 2 ხიდიანი, 2.0 ტონა)	1
სადისტრიბუციო მანქანა რეფრეგერატორით	1
ხელოვნური განაყოფიერების აღჭურვილობა	
მაკვობის დიაგნოსტიკის ულტრაბგერითი აპარატი	1
სტაციონარული დიუარის ჭურჭელი	1
მობილური დიუარის ჭურჭელი	1
ახურების დეტექტორი	1
ხელოვნური განაყოფიერების იარაღები	1
ხელოვნური განაყოფიერების ტექნიკოსის წინსაფარი	1
სპექტანსაცმელი	1
თხევადი ამოტის დონის საბოში ხელსაწყო	1
ცოცხალი მასის განმსაზღვრელი ბათა	1

პროგრამაში მონაწილეობის მსურველმა კოოპერატივმა რეგისტრაციისას სააგენტოს უნდა წარუდგინოს:

- ცნობა სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტოდან სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის ან/და მისი მეპაიე სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის ან/და ამავე სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მეპაიეთა მფლობელობაში არსებული:
 - ✓ ფურების ან/და დევეულების შესახებ;
 - ✓ მსხვილფეხა საქონლის სადგომის რეგისტრაციის შესახებ;
 - სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბის და საძოვრის მაიდენტიფიცირებელი ინფორმაცია (მინის საკადასტრო კოდი და აგეგმვითი/ამომავალი ნახაზი).
 - ცნობა სსიპ - შემოსავლების სამსახურიდან დავალიანების არ ქონის თაობაზე;
- ცნობა სსიპ - აღსრულების ეროვნული ბიუროდან მოვალეთა რეესტრში რეგისტრაციის შესახებ. (ცნობაში აღნიშნული უნდა იყოს, რომ პრეტენდენტი არ არის რეგისტრირებული მოვალეთა რეესტრში).
- პრეტენდენტის მეპაიე ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა რეგისტრაციის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

დანართი N2

ტრაქტორი არანაკლებ 80 ც/ძ სიმძლავრის, კაბინით, თვლიანი, სავალი ნაწილი 4 X 4, აღჭურვილი: კომპრესორით, უკანა თვლებზე შეწყვილების შესაძლებლობით, წინ და უკანა თვლებზე მწარმოებლის სტანდარტით აღჭურვილი ბლასტებით, სტანდარტული საკიდი სისტემით და სატრანსპორტო ჩასაბმელით (ლაფეტის და სხვ.), მინიმალური სექსპლუატაციო მასა არანაკლებ 3400 კგ	1
ტრაქტორი 60 - 65ც.დ. კაბინით, თვლიანი, სავალი ნაწილი 4 X 4, ძრავი აღჭურვილი კომპრესორით, უკანა თვლებზე შეწყვილების შესაძლებლობით	1
საკიდი გუთანა 3 კორპუსიანი	1
სათიბელა სეგმენტური (მოდების განი არანაკლებ 2 მეტრი)	1
სათიბელა როტაციული (მოდების განი არანაკლებ 2 მეტრი)	1
სათიბ-საძოვრების ზედაპირის კოლობებისგან გამწმენდი აგრეგატი, მოდების განი არანაკლებ 2 მ და არაუმეტეს 3 მ.	1
უნივერსალური ფოცხი (მოფოცხვა, ღვარეულების გაკეთება, მოთიბული ზოლების და ღვარეულების გადაბრუნება)	1
მოთიბული მასის ამკრებ-დამწნეხი (მოდების განი არანაკლებ 1,5 მეტრი), ბარდანის (ტუკის) ტიპი: მართკუთხა ბარდანის (ტუკის) მასა არანაკლებ 20 კგ.	1
მისაბმელი ტვირთის ტრანსპორტირებისთვის, თვითმცლელი, 2 ღერძიანი, აღჭურვილი პნევმატური სამუხრუჭე სისტემით, ტვირთამწეობა არანაკლებ 4 და არაუმეტეს 4,5 ტონა	1

- 20 სული მალალპროდუქტიული ფური, მონაწილის მხრიდან 10% - იანი თანადაფინანსებით.
- პროგრამის ფარგლებში შესასყიდი ფურების ჯიშები განისაზღვრება სსიპ - სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევით ცენტრთან შეთანხმებით.
- სააგენტოსთან ხელშეკრულების გაფორმებამდე პროგრამაში მონაწილემ უნდა წარმოადგინოს ხელშეკრულება ვეტერინარული მომსახურების შესახებ.

სახელმწიფო პროგრამაში მონაწილე, დუშეთის მუნიციპალიტეტის უკანაფშავის ადმინისტრაციულ ერთეულში რეგისტრირებული სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი ვალდებულია 8 წლის განმავლობაში:

- არ დაუშვას ამ პროგრამის ფარგლებში მიღებული აღჭურვილობის გასხვისება.
- არ დაუშვას ამ პროგრამით დადგენილი მეპაიეთა რაოდენობის შემცირება.
- შეინარჩუნოს სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის სტატუსი.
- აწარმოოს ნედლი რძის მიღების აღრიცხვის დოკუმენტაცია.
- წარმოუდგინოს სააგენტოს კვარტალური ანგარიში განუვლი საქმიანობის შესახებ ყოველი კვარტლის მომდევნო თვის არაუგვიანეს 15 რიცხვისა და წლიური ანგარიში ყოველი მომდევნო წლის არაუგვიანეს 15 თებერვლისა.
- 2018 წლის 1 იანვრიდან უზრუნველყოს ყოველწლიურად ფურების ან/და დევეულების საწყისი რაოდენობის გაზრდა არანაკლებ 10%-ით ისე, რომ 2024 წელს ფურების ან/და დევეულების რაოდენობა შეადგენდეს არანაკლებ 400 სულს.
- 2018 წლის 1 იანვრიდან ყოველწლიურად უზრუნველყოს არსებული მსხვილფეხა საქონლის არანაკლებ 10%-ის დაგრილება მხოლოდ ხელოვნური განაყოფიერების გზით. აწარმოოს ჩანაწერები და აღნიშნულის შესახებ სააგენტოს წლიურ ანგარიშთან ერთად წარუდგინოს შესაბამისი დოკუმენტი (თარიღის და ჯიშის მითითებით).

პროგრამით გათვალისწინებული ვალდებულებები წარმოადგენს როგორც ხელშეკრულების, ისე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბისა და საძოვრის სარგებლობის პირობებსა და რძის გადამამუშავებელი საწარმოს პირდაპირი მიყიდვის ფორმით პრივატიზებისას საპრივატიზებო პირობებს.

პროგრამაში მონაწილის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობის სამართლებრივი შედეგები

პროგრამის ფარგლებში ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების ნაწილობრივ ან/და სრულად შეუსრულებლობის შემთხვევაში, მონაწილეს განესაზღვრება შესაბამისი ვალდებულების შეუსრულებისათვის დამატებითი ვადა, მაგრამ არაუმეტეს 6 თვისა.

პროგრამის მონაწილე ვალდებულია, აღნიშნულ ვადაში უზრუნველყოს დაფიქსირებული ხარვეზის აღმოფხვრა.

დანესებული ვადის უშედეგოდ გასვლა წარმოადგენს პროგრამის ფარგლებში გაფორმებული ხელშეკრულების, იჯარის ხელშეკრულების და რძის გადამამუშავებელი საწარმოს პირდაპირი მიყიდვის ფორმით პრივატიზების მიზნით გაფორმებული ხელშეკრულების ცალმხრივად შეწყვეტის საფუძველს.

ქართული ღვინო

წელს, „ახალი ღვინის ფესტივალი“ მთაწმინდის პარკში უმასპინძლა. ღონისძიება საქართველოს „ღვინის კლუბის“ ორგანიზებით და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ღვინის ეროვნული სააგენტოს, თბილისის მერიისა და საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის მხარდაჭერით გაიმართა. ფესტივალში მონაწილეობას იღებდნენ საქართველოს სხვადასხვა რეგიონის მცირე-ოჯახური და საშუალო მარნები, ასევე მსხვილი მწარმოებლები და ცნობილი კომპანიები, რომლებმაც სტუმრებს 2016 წლის მოსავლის ღვინოები წარუდგინეს.

„ახალი ღვინის ფესტივალი“ საქართველოს „ღვინის კლუბის“ პრეზიდენტმა მალხაზ ხარბედიამ და ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარემ, გიორგი სამანიშვილმა გახსნეს. ღონისძიებას სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილეები გიორგი ხანიშვილი, რევაზ ასათიანი და იური ნოზაძე, საქართველოს პარლამენტის აგრარულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე ოთარ დანელია, ქალაქ თბილისის მერი დავით ნარმანია, საერთაშორისო ორგანიზაციების და დარგობრივი ასოციაციების წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

როგორც ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარემ

აღნიშნა, ფესტივალის მთავარი მიზანი ქართული ღვინის პოპულარიზაცია, მცირე და საშუალო წარმოების ხელშეწყობა და საქართველოში ღვინის სამომხმარებლო კულტურის გაზრდაა.

„აღსანიშნავია, რომ ყოველწლიურად იზრდება „ახალი ღვინის ფესტივალში“ როგორც მონაწილეთა, ასევე ფესტივალის ვიზიტორების, მათ შორის, უცხოელი ტურისტების რიცხვი. „ახალი ღვინის ფესტივალი“ წელს უკვე მერვედ ჩატარდა. პირველ ფესტივალზე, რომელიც 2010 წელს გაიმართა, მონაწილეობას ღვინის მწარმოებელი 15 კომპანია იღებდა, წელს კი ფესტივალზე საკუთარი პროდუქცია 110-ზე მეტმა მონაწილემ წარმოადგინა. სტუმრების რიცხვი კი, ათეულ ათასზე მეტი იყო, რაც ნათლად ადასტურებს ფესტივალის მნიშვნელობას, პოპულარობას და პრესტიჟულობას“, - აღნიშნა გიორგი სამანიშვილმა.

„ახალი ღვინის ფესტივალზე“ საკუთარი პროდუქცია წარმოადგინეს ღვინის მწარმოებელმა მცირე მარნებმა, საოჯახო მეურნეობებმა და თითქმის ყველა მსხვილმა კომპანიამ. ფესტივალზე წარმოდგენილი ღვინოები საგანგებო შერჩევის გზით „საქართველოს ღვინის კლუბმა“ რეგიონებში გამოავლინა. ფესტივალზე საკუთარი სტენდი წარმოადგინა სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სამეცნიერო-კვლევითმა ცენტრმა, სადაც ცენტრის ჯილდურას სადემონსტრაციო-კვლევით ბაზაზე გაშენებული ქართული იშვიათი და უნიკალური ჯიშებისგან დაყენებული ღვინოები წარმოადგინა. საკუთარი ხელით წარმოებული პროდუქცია წარმოადგინეს აგრარული უნივერსიტეტის მეღვინეობა-მევენახეობის ფაკულტეტის სტუდენტებმაც.

ფესტივალის ფარგლებში, სხვადასხვა პერფორმანსთან ერთად, ტრადიციულად, საზეიმოდ გაიხსნა ქვევრი და საფერავის სასაჩუქრე კასრები გათამაშდა.

ფესტივალის ფარგლებში, ღვინის ეროვნული სააგენტოსა და საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის ორგანიზებით მოწყობილი მედიატორი, რომელშიც ღვინის პროფესიონალები და ღვინის ტურიზმით დაინტერესებული უურნალებისტები (აშშ-დან, კანადიდან, იტალიიდან, შვედეთიდან, ესპანეთიდან და ბრიტანეთიდან) მონაწილეობდნენ.

სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი, გურჯაანში, ღვინის სანარმომი „ბოლერო და კომპანია“ წარმოებისა და ახალი სიმძლავრეების დამატების პროცესს გაეცნო. ღვინის სახელმწიფო სანარმოს „გრუზვინპრომი“ პრეზიდენტის შემდეგ, შპს „ბოლერო და კომპანია“ 5 მლნ ლარის ინვესტიცია უკვე განახორციელა და მიმდინარე წელს 8 მლნ ლარის სიმძლავრეების დამატებას გეგმავს.

სოფლის მეურნეობის მინისტრის, ლევან დავითაშვილის განცხადებით, ღვინისა და ალკოჰოლური სასმელების მწარმოებელმა კომპანიამ, რომელიც სახელმწიფო სანარმოს „გრუზვინპრომი“ მფლობელი გახდა, სანარმოს სრული გადაიარაღებისთვის მნიშვნელოვანი ინვესტიცია განახორციელა, გაზარდა წარმოება და, შედეგად, დასაქმებულ ადამიანთა რაოდენობა. ამ ეტაპზე აღდგენითი სამუშაოები მიმდინარეობს დამატებითი სივრცეების ასათვისებლად. ასეთი მასშტაბის სანარმომების ფუნქციონირება მნიშვნელოვანია როგორც აგრარული დარგის, ასევე მთლიანად ეკონომიკის განვითარებისთვის.

ამ ეტაპზე, მოქმედ სანარმომო სიმძლავრეებს შეადგენს: 2500 ბოთლი/საათში წარმადობის ჩამოსასხმელი ხაზი; 25 ტონა/24 საათში წარმადობის ღვინის ბრენდის სახდელი; 200-300 ტონა/24 საათში ყურძნის მიმღები და გადამამუშავებელი ტექნოლოგია; 6000 ტონა ტევადობის სითხეების შესანახი სხვადასხვა ჯურჯელი. ასწლოვან „წითელ მარანში“ ინტენსიურად მიმდინარეობს 700 ტონამდე ტევადობის ქვევრების აღდგენა; ადმინისტრაციული შენობის 2 სართულზე 31 ტონიანი უჟანგავი ცისტერნებით ეწყობა ბუნებრივი საცავი, სადაც ჰაერის ტემპერატურა

მუდმივად +15-17 გრადუსი იქნება. წარმოების მასშტაბის გაზრდამ განაპირობა არსებული ჩამოსასხმელი ხაზის მუშაობის 24 საათიან რეჟიმში გადაყვანა. აღნიშნული რეჟიმი 1 მლნ ბოთლის ჩამოსხმის შესაძლებლობას იძლევა. ექსპლუატაციაში გაშვებულია 0,5 ლიტრამდე პატარა, სხვადასხვა ბოთლში ჩამოსასხმელი იტალიური ხაზი და თიხის ჯურჯელში ჩამოსასხმელი საამქროები.

როგორც სანარმოს დირექტორმა, გიორგი მჭედლი-შვილმა განაცხადა, 2015 წლამდე სანარმომი „გრუზვინპრომი“ 40 ადამიანი იყო დასაქმებული, პრევატიზაციის შემდეგ კი, მათი რიცხვი 130-მდე გაიზარდა, დაგეგმილი ახალი სიმძლავრეების ამოქმედების შემდეგ კი, 200-ს გადასჭარბებს. 2016 წელს, რთველის დროს, სანარმომ 4000 ტონა ყურძენი ჩაიბარა, ახალი სიმძლავრეების ამოქმედებით, 2017 წელს 34 ათასი ტონა ყურძნის მიღება იგეგმება. კომპანია ექსპორტს ისეთ ქვეყნებში ახორციელებს, როგორებიცაა რუსეთი, ჩინეთი, ყაზახეთი, უკრაინა, ისრაელი. 2017 წლიდან ჩამონათვალს დაემატება საფრანგეთი, ამერიკის შეერთებული შტატები და ბალტიისპირეთის ქვეყნები.

ალკოჰოლური სასმელების მწარმოებელმა ქარხანამ „გრუზვინპრომი“ და ჩინურმა კომპანიამ „Jiangxi Silk Road Investment“ (ქ. ნანჩანი, ძიანგსის პროვინცია, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა) 15 წლიანი თანამშრომლობის მემორანდუმი გააფორმეს. მემორანდუმზე ხელმოწერის საზეიმო ცერემონიას სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი დაესწრო. მემორანდუმი ითვალისწინებს მხარეებს შორის გრძელვადიან თანამშრომლობას ბრენდისა და საბრენდე სპირტის წარმოების, მიწოდებისა და რეალიზაციის მიმართულებებით.

მემორანდუმის ფარგლებში დაგეგმილია ერთობლივი კომპანიის დაფუძნება, რომელიც ჩინეთში ქართული ბრენდის პოპულარიზაციას და ადგილობრივ ბაზარზე მიწოდება-რეალიზაციას შეეწყობს ხელს. სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა წარმატება უსურვა ქართულ და ჩინურ კომპანიებს და აღნიშნა, რომ ჩინეთის რესპუბლიკასთან თანამშრომლობა კიდევ უფრო ღრმავდება. სახელმწიფოს მხრიდან სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების გამართვა, ბაზრების დივერსიფიკაცია და ამ ბაზრებზე ქართული პროდუქციის პოპულარიზაცია ის მხარდაჭერაა, რამაც ბიზნესის განვითარება უნდა

უზრუნველყოს. „დღევანდელი მემორანდუმი საქართველოსა და ჩინეთს შორის სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობის გაღრმავების კიდევ ერთი ნათელი მაგალითია და წინაპირობაა იმისა, რომ მოლოდინები, რომელიც ორ ქვეყანას შორის თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ შეთანხმების საფუძველზე გაჩნდა, შესრულდება. ეს თანამშრომლობა მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს საქართველოდან, ღვინის ქვეყნიდან პროდუქციის ექსპორტის ზრდას ჩინეთში, რომელიც აფასებს და პატივს სცემს ჩვენ ისტორიას და ტრადიციებს“, - განაცხადა ლევან დავითაშვილმა. ხელმოწერის ცერემონიაზე აღინიშნა, რომ ძიანგსის პროვინციის მოსახლეობა 400 მლნ-ზე მეტია, შესაბამისად, ეს ბაზარი ქართული ღვინის ექსპორტის ზრდისა და პოპულარიზაციისთვის მნიშვნელოვანია. დღეისათვის, ჩინეთის ბაზარზე ქართული წითელი ღვინო სულ უფრო პოპულარული ხდება და უკვე, 30-ზე მეტ სავაჭრო ობიექტში იყიდება. ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკაში გახსნილია ღვინის კულტურის სახლები, რომლებიც ქართული ღვინის პოპულარიზაციისთვის აქტიურ კამპანიას ახორციელებენ. ღონისძიებაში მონაწილეობა ძიანგსის პროვინციის სოფლის მეურნეობის დეპარტამენტის, საინფორმაციო ცენტრის, საგარეო ურთიერთობათა დეპარტამენტის წარმომადგენლებმა და სხვა ოფიციალური პირებმა მიიღეს. ალკოჰოლური სასმელების მწარმოებელი ქარხანა „გრუზვინპრომი“ 1929 წელს დაარსდა. დღეისათვის სანარმომ უახლესი აპარატურით და დანადგარებით არის აღჭურვილი.

26 მაისი - საქართველოს დამოუკიდებლობის დღე

საქართველოს დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიებების ფარგლებში, რუსთაველის გამზირზე სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი სტენდი სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა ოჯახის წევრებთან ერთად დაათვალიერა.

დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილი 26 მაისის ღონისძიებები წელს შოთა რუსთაველის 850 წლის იუბილეს აღნიშვნის იდეის ქვეშ ერთიანდება. „მე რუსთაველის ქვეყნიდან ვარ“ - ეს არის მთავარი გზავნილი, რომელიც რუსთაველის გამზირზე წარმოდგენილ ყველა სტენდასა და დეკორაციაში იკითხება.

როგორც სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა აღნიშნა, საქართველოს დამოუკიდებლობის დღე, 26 მაისი საქართველოს თითოეული მოქალაქისთვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია. სოფლის მეურნეობის სამინისტროც ყოველწლიურად ჩართულია საზეიმო ღონისძიებებში და განსხვავებული კონცეფციის სტენდებზე მრავალფეროვან პროდუქციას წარუდგენს მოსახლეობას.

„ჩვენ რუსთაველის ქვეყნიდან ვართ, ქვეყნიდან, რომელსაც კულტურისა და ტრადიციების, მათ შორის მეღვინეობის მრავალსაუკუნოვანი ისტორია აქვს. სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სტენდზე დამთვალიერებელი ყოველწლიურად აგრარული პროდუქციის მწარმოებელ ახალ კომპანიებს ეცნობა და საქართველოში წარმოებული, მაღალხარისხიანი პროდუქციის დაგემოვნების შესაძლებლობა ეძლევა. საქართველოში სოფლის მეურნეობას დიდი პოტენციალი გააჩნია მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანოს ქვეყნის წინსვლასა და ეკონომიკის გაძლიერებაში. სოფლის მეურნეობის სამინისტრო აგრარული დარგის განვითარების ხელშეწყობისთვის არაერთ პროექტს ახორციელებს და სასიხარულოა, რომ პოზიტიური შედეგები უკვე სახეზე გვაქვს“, - აღნიშნა ლევან დავითაშვილმა.

სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა სამინისტროს სტენდზე საქართველოს მთავრობის წევრებს,

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარეს, ნატოს საპარლამენტო ასამბლეის პრეზიდენტს, პაოლო ალის და ასამბლეის დელეგატებს უმასპინძლა.

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სტენდზე წარმოდგენილი იყო სახელმწიფო პროექტების ფარგლებში დაფინანსებული აგრარული მიმართულებების საწარმოების (შპს გეოპლანტი, შპს ვინივერია, შპს გემუანი, შპს მარანული, შპს ქარელის აგროინდუსტრიული კომპანია, შპს თელეთის ყველის სახლი, შპს ახალი მესხეთი, შპს ნატურა თი კომპანი, შპს ჯეოკონცენტრეტი, შპს NUTS.GE) და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების (ზირა, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი თაფლი საჩინო, აგრო-ჯი, ნაგომარი, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი ბარალეთი 2008, ინაბოძი, ალვანი, თერჯოლის ღვინო, დარჩელის თხილი, ბაიას ღვინო) მიერ წარმოებული პროდუქცია - სხვადასხვა სახის თაფლი და თაფლის პროდუქტები, ღვინისა და ყველის ნაირსახეობა, ჩაი, ჩურჩხელა, ბადაგი, თხილი, დეკას ჩაი, სუბლიმირებული ხილი, ხილის ჩირი, მოცვი, სხვადასხვა სახის კომპოტი და წვენი, ჯემებისა და მურაბების ნაირსახეობა. სამინისტროს სტენდის სტუმრებს საშუალება ჰქონდათ დაეგემოვნებინათ და შეეძინათ წარმოდგენილი პროდუქცია, ასევე გადაეღოთ სამახსოვრო ფოტოები

ორიგინალურ დეკორაციებთან, რომლებიც ქართული ხილითა და ბოსტნეულით იყო გაფორმებული.

26 მაისის საზეიმო ღონისძიების ფარგლებში, რუსთაველის გამზირზე წარმოდგენილი სხვადასხვა ორგანიზაციის სტენდები სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილეებმა და სამინისტროს სისტემაში შემავალი უწყებების ხელმძღვანელებმა პირებმა დაათვალიერეს.

საქართველოს დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიებების ფარგლებში, სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ სტენდი წარმოადგინა მცხეთაშიც, სადაც ასევე სახელმწიფო პროექტების ფარგლებში დაფინანსებული აგრარული მიმართულებების საწარმოების (შპს. ვახური ტრადიციული მეღვინეობა (აგრო-ქედა, აგრო-ჩოხატაური), შპს მეგობრების მარანი (იკანო), შპს ქართული სოკო, შპს ქართული ზეთისხილი) და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების (ქართლის თაფლი, არაგველები, ქართული თაფლი) მიერ წარმოებული პროდუქცია - სხვადასხვა სახის თაფლი და თაფლის პროდუქტები, ღვინისა და ყველის ნაირსახეობა, კომპოტები და წვენები, ჯემებისა და მურაბების ნაირსახეობა, ზეთისხილი და სოკო იყო წარმოდგენილი.

საქართველოს დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიებების ფარგლებში, სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ სტენდი ქალაქ მცხეთაშიც წარმოადგინა

აგროდაზღვევის პროგრამაში მონაწილეობის მსურველთათვის

აგრარულ სექტორში წარმოების თანამედროვე სტანდარტებზე გადასვლა და დარგის განვითარება აგროდაზღვევის კომპონენტის გარეშე წარმოუდგენელია. სახელმწიფო აგროდაზღვევის პროექტს 2014 წლიდან ახორციელებს.

პროექტის მიზანია:

- აგროსექტორში სადაზღვევო ბაზრის განვითარება
- სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის ხელშეწყობა
- სასოფლო-სამეურნეო სფეროში დასაქმებული პირების კონკურენტუნარიანობის ამაღლება
- სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობით დაკავებული პირებისთვის შემოსავლის შენარჩუნება
- რისკების შემცირება.

2014-2016 წლებში 50,000-მდე სადაზღვევო პოლისი გაიცა და 35,000-ზე მეტმა ფერმერმა დაამტკიცა მოსავალი აღნიშნულ პერიოდში 12,000-ზე მეტ ფერმერზე მიანის ასანაზღაურებლად გაცემულმა თანხამ 20 მლნ ლარამდე შეადგინა.

აღსანიშნავია, რომ აგროდაზღვევა, როგორც სერვისის ვერ განვითარდება, თუ მასში ჩართული ფერმერების რაოდენობა არ იქნება სულ უფრო მეტად მზარდი.

აგროდაზღვევის სახელმწიფო პროგრამას ა(ა)იპ სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო „ერთიანი აგროპროექტის“ ფარგლებში ახორციელებს. სააგენტო ხელშეკრულებებს აფორმებს საქართველოში კანონმდებლობით დადგენილი წესით ლიცენზირებულ შესაბამის სადაზღვევო კომპანიებთან და აღნიშნული ხელშეკრულებების საფუძველზე სადაზღვევო პრემიის სუბსიდირებას და მათ მონიტორინგს ახდენს.

დაინტერესებულ პირებს სადაზღვევო პოლისის შექმნა შეუძლიათ საქართველოში მოქმედ 5 სადაზღვევო კომპანიაში:

- ალდაგი
- ჯი პი აი ჰოლდინგი
- აი სი ჯგუფი
- არდი
- ალფა

აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში, სადაზღვევო პოლისის ფარავს შემდეგ სადაზღვევო რისკებს:

- სეტყვა
- წყალდიდობა
- ქარიშხალი
- საშემოდგომო ყინვა (მხოლოდ ციტრუსოვანი კულტურებისათვის) - 1 სექტემბრიდან 30 ნოემბრის ჩათვლით პერიოდში

აგროდაზღვევის 2017 წლის პროგრამის ფარგლებში, ბენეფიციარს შეუძლია დაამტკიცოს 5 ჰა-მდე მიწის ნაკვეთი (მარცვლეული კულტურის შემთხვევაში - 30 ჰა). თითოეული დამზღვევი 70% -იან თანადაფინანსებას მიიღებს პროგ-

აგროდაზღვევის მნიშვნელობას, მოსავლის დაზღვევის აუცილებლობას ჩვენი ფერმერების სულ უფრო მეტი რაოდენობა აცნობიერებს - 2016 წელს 12 ივნისის მდგომარეობით გაცემული იყო 9,958 პოლისი, ხოლო 2017 წელს ანალოგიურ პერიოდში გაიცა 11,680-ზე მეტი.

სახელმწიფო, პროექტის დაწყების შემდეგ, მუდმივად ახორციელებს შედეგების ანალიზს, რათა პროექტი გახდეს უფრო მოქნილი არა მარტო ფერმერებისთვის, არამედ სადაზღვევო კომპანიებისთვისაც. მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ სახელმწიფოს დახმარებით აგროდაზღვევის პაკეტით მომსახურება მიმზიდველი გახდა კერძო სადაზღვევო კომპანიებისთვის.

ფერმერისთვის ზარალის დადგომის შემთხვევაში, სახელმწიფოს მხრიდან ფინანსური ჩართულობის ყველა შემთხვევა ცალსახად ხელს უშლის აგროდაზღვევის, როგორც აუცილებელი კომპონენტის განვითარებას, ხოლო გრძელვადიან პერსპექტივაში - მთლიანად აგრარული დარგის განვითარებისთვის არის ცუდი.

მიდგომა, რომ რისკები, რომელიც არსებობს აგრარულ საქმიანობაში, აგროდაზღვევით უნდა იყოს უზრუნველყოფილი, არის ერთადერთი სწორი და აპრობირებული მიდგომა.

რამით გათვალისწინებულ ყველა კულტურაზე, ხოლო ვაზზე 50%-ს. ამასთან, დამზღვევს შესაძლებელია დამღვეული ჰქონდეს როგორც მარცვლეული კულტურა, ისე სხვა კულტურები ერთდროულად. პროგრამის მიხედვით განსაზღვრული იქნება ფიქსირებული სადაზღვევო ტარიფი.

აღსანიშნავია, რომ 2017 წელს გაუმჯობესდა და მაქსიმალურად მოერგო მომხმარებლის მოთხოვნებს სადაზღვევო ანაზღაურების გაცემის და ფრანშიზის (არანაზღაურებადი მინიმუმის) გამოქვითვის წესი. ერთი და იმავე რისკის ხდომილებისას, იმ შემთხვევაში თუ მეორე სადაზღვევო შემთხვევა მოხდება წინა სადაზღვევო შემთხვევის შედეგად დაზიანებული დაზღვეული ტერიტორიის (ნაკვეთის) დათვალიერების აქტის შედგენამდე ფრანშიზა გამოიქვითება ერთჯერადად მხოლოდ იმ პირობით, რომ მზღვეველს ორივე სადაზღვევო შემთხვევის შესახებ შეტყობინება მიღებული აქვს ამ პროგრამით განსაზღვრული წესით. მოცდის პერიოდი მოიცავს 4 კალენდარულ დღეს.

ტარიფები იხილეთ დანართში N1

სადაზღვევო პოლისის ძალაში შესვლის პირობები

დაზღვევის მოქმედების პერიოდში ცალკეულ სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა მიმართ მზღვეველის ვალდებულება ძალაში შედის:

ერთწლიან კულტურებთან მიმართებაში

თუ სადაზღვევო რისკი მომხმარებელს მას შემდეგ, რაც ნაკვეთზე ჩატარებულია შესაბამისი სასოფლო-სამეურნეო კულტურის აგროუნეხებითა და აგროვადებით გათვალისწინებული ყველა საჭირო ღონისძიება, სასოფლო-

სამეურნეო კულტურის 90% თანაბრად აღმოცენებულია და იმყოფება სავეცეტაციო პერიოდის მიწისზედა ორგანოების (მინიმუმ 10 სმ) განვითარების ფაზაში და მოქმედებს მოსავლის აღებამდე; სანერგე მასალის (ჩითილი) დარგვის შემთხვევაში - სანერგე მასალის (ჩითილის) ღია გრუნტში გადარგვიდან არაუადრეს 10 კალენდარული დღისა:

- მარცვლეული კულტურები
- ჰარკოსანი კულტურები
- ბოსტნეული კულტურები
- ბაღჩეული კულტურები

მრავალწლიან კულტურებთან მიმართებაში

თუ სადაზღვევო რისკი მომხმარებელს მას შემდეგ რაც:

- ხილი - დაზღვევულ ტერიტორიაზე ხეებზე ნაყოფის 50% მიაღწევს 0.8 სმ-ს დიამეტრში, გარდა ბლისა, ალუბლისა და თხილისა, რომელთა შემთხვევაშიც დაზღვევა ძალაში შედის იმ მომენტიდან, როცა ნაყოფი მიაღწევს 0.4 სმ-ს დიამეტრში;
- ვენკროვანი კულტურები - მცენარეს გავლილი აქვს ყვავილობის ფაზა, ნაყოფი ხდება მკვეთრად გარჩევადი და ფორმირებულია ბუჩქზე;
- ვაზი - გამოტანილია მტევანი (როდესაც მტევანი გაშლილი და ვიზუალურად გარჩევადია).
- კაკლოვანი კულტურები - დაზღვევა ძალაში შედის იმ მომენტიდან, როცა ნაყოფი მიაღწევს 0.4 სმ-ს დიამეტრში;
- სუბტროპიკული კულტურები - დაზღვევა ძალაში შედის როცა დაზღვევულ ტერიტორიაზე ხეებზე ნაყოფის 50% მიაღწევს 0.8 სმ-ს დიამეტრში
- ციტრუსი - დაზღვევა ძალაში შედის როცა დაზღვევულ ტერიტორიაზე ხეებზე ნაყოფის 50% მიაღწევს 0.8 სმ-ს დიამეტრში

აგროდაზღვევასთან დაკავშირებით ყველაზე ხშირად დასმული კითხვები

რა არის ფრანშიზა?

არანაზღაურებადი მინიმუმი, რომლის გამოქვითვა ხორციელდება თითოეული სადაზღვევო შემთხვევისათვის. ფრანშიზა გამოითვლება როგორც სადაზღვევო ლიმიტის 10% ან მისაღები მოსავლის ოდენობის სადაზღვევო ანაზღაურების გაანგარიშებისას გამოყენებულ ფასზე გამრავლებით მიღებული ღირებულების 10%. მითითებული 2 სიდიდიდან გამოიქვითება ის ოდენობა, რომელიც უფრო მცირე იქნება. ამასთან, ერთი და იმავე რისკის ხდომილებისას, იმ შემთხვევაში თუ მეორე სადაზღვევო შემთხვევა მოხდება წინა სადაზღვევო შემთხვევის შედეგად დაზიანებული დაზღვეული ტერიტორიის (ნაკვეთის) დათვალიერების აქტის შედგენამდე ფრანშიზა გამოიქვითება ერთჯერადად მხოლოდ იმ პირობით, რომ მზღვეველს ორივე სადაზღვევო შემთხვევის შესახებ შეტყობინება მიღებული აქვს ამ პროგრამით განსაზღვრული წესით.

რატომ ხდება ზიანის ანაზღაურება საბაზრო ფასის მიხედვით?

აღნიშნული საკითხი რეგულირდება სამოქალაქო კოდექსის 826-ე მუხლის შესაბამისად, რომელიც არ ავალდებულებს მზღვეველს გადაუხადოს დამზღვევს წარმოშობილი ზიანის ოდენობაზე მეტი თანხა იმ შემთხვევაშიც კი, თუ სადაზღვევო თანხა სადაზღვევო შემთხვევის დადგომის მომენტისათვის აღემატება სადაზღვევო ღირებულებას.

რას ნიშნავს მოცდის პერიოდი?

სადაზღვევო პოლისის გაცემის თარიღიდან 4-დღიანი უწყვეტი კალენდარული პერიოდი, რომლის განმავლობაში მომხმარებელი სადაზღვევო რისკის შედეგად მიყენებული ზიანი არ ექვემდებარება ანაზღაურებას.

რა არის საჭირო იმისთვის, რომ დაზღვევით მოსაპალო?

- სადაზღვევო აგენტის გამოძახება
 - სადაზღვევო განაცხადის შევსება
 - სადაზღვევო პრემიის გადახდა
- (მომსახურებას გასწევს თქვენ მიერ შერჩეული სადაზღვევო კომპანია)

რა განხილავება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ ზიანს შორის?

რაოდენობრივი ზიანის შემთხვევაში, ნაყოფი სრულად არის განადგურებული, ხოლო ხარისხობრივი ზიანისას, შესაძლოა ნაყოფი განვითარდეს და გახდეს სარეალიზაციოდ ვარგისი.

აგროდავლვის პროგრამაში მონაწილეობის მსურველთათვის

დანართი N1

სასოფლო-სამეურნეო კულტურა	სააგენტოს თანაგონანა.	დაგვლვის თანაგონანა.	სადავლვო ტარიფი	ნორმატიული ფასი ლარი/ჰა	ნორმატიული ფასი ლარი/ჰა	ნორმატიული ფასი ჰა/ჰა	აგროდავლის მიერ გადასახალი თანხა	სახელმწიფო სუბსიდია
მარცვლული კულტურები								
ხორბალი	70%	30%	6.50%	1,500	0.50	3,000	29.25	68.25
ქერი				1,320	0.60	2,200	25.74	60.06
სიმინდი				2,250	0.50	4,500	44	102
პარკოსანი კულტურები								
ლობიო	70%	30%	6.50%	3,400	2.00	1,700	66	155
მგესუმბირა				2,300	1.00	2,300	45	105
სოიო				2,500	1.00	2,500	49	114
მინის თხილი				8,500	5.00	1,700	166	387
ბოსტნეული კულტურები								
ბადრიჯანი	70%	30%	8.50%	14,000	0.50	28,000	357	833
წინავა				14,000	0.50	28,000	357	833
კომბოსტო				15,200	0.40	38,000	388	904
პომიდორი				12,000	0.40	30,000	306	714
კიტრი				13,500	0.50	27,000	344	803
კარტოფილი				15,000	0.60	25,000	383	893
ხახვი				12,500	0.50	25,000	319	744
ნიორი				14,400	1.80	8,000	367	857
სტაფილო				16,250	0.65	25,000	414	967
ჭარხალი				15,000	0.50	30,000	383	893
ბროკოლი				20,000	2.00	10,000	510	1,190
ყვავილოვანი კომბოსტო			8.00%	15,000	0.80	18,750	383	893
მწვანილი (არასასათბურე)				18,000	3.00	6,000	459	1,071
ცერცო (არასასათბურე)				30,000	3.00	10,000	765	1,785
ბაღიერი კულტურები								
სამბურთო	70%	30%	10.50%	10,000	0.25	40,000	315	735
ნესვი				10,000	0.40	25,000	315	735
გოგრა			10.00%	12,000	0.60	20,000	360	840
ვაზი								
თეთრი	50%	50%	8.50%	8,000	0.80	10,000	340	340
წითელი				10,000	1.00	10,000	425	425
ხეხილი								
ვაშლი	70%	30%	8.00%	25,000	1.00	25,000	600	1,400
მსხალი				30,000	1.50	20,000	720	1,680
კომში				20,000	1.00	20,000	480	1,120
ბალი, ალუბალი				22,500	1.50	15,000	540	1,260
ატამი				13,800	0.60	23,000	331	773
გარგარი				22,500	1.50	15,000	540	1,260
ქლიავი				14,400	0.90	16,000	346	806
ბროწეული				19,200	1.20	16,000	461	1,075
ალუჩა				16,000	0.80	20,000	384	896
ტყემალი				9,000	0.60	15,000	216	504
კენკროვანი კულტურები								
მარწყვი	70%	30%	11.00%	13,500	1.50	9,000	446	1,040
ჟოლო				14,000	2.80	5,000	462	1,078
მოსხარი				12,000	2.00	6,000	396	924
მოცვი				32,000	4.00	8,000	1,056	2,464
მაყვალა				14,000	2.80	5,000	462	1,078
კაკლოვანი კულტურები								
თხილი	70%	30%	6.00%	6,000	4.00	1,500	108	252
კაკალი				16,000	4.00	4,000	288	672
ნუში			9.25%	15,000	5.00	3,000	416	630
სუბტროპიკული კულტურები								
კვი	70%	30%	10.70%	18,000	1.00	18,000	578	1,348
სუბტროპიკული ხურმა, კარალიოკი				10,800	0.60	18,000	347	809
ფეიჭოა				12,000	1.50	8,000	385	899
ბიბრუსი								
მანდარინი	70%	30%	10.00%	10,000	0.50	20,000	300	700
ლიმონი				13,600	0.85	16,000	408	952

სიახლეები

აგროდაზღვევის პროგრამის განხილვა

აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) პროექტის „მმართველობა განვითარებისთვის“ (G4G) ორგანიზებით, საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან თანამშრომლობით, ვახეთის რეგიონში გაიმართა მედიის წარმომადგენლებთან შეხვედრა, რომელიც სოფლის მეურნეობის პროექტების, ძირითადად კი აგროდაზღვევის სახელმწიფო პროგრამის დეტალურ განხილვას და ამ მიმართულებით ჟურნალისტების ცნობიერების ამაღლებას ისახავდა მიზნად.

როგორც სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა ჟურნალისტებთან აღნიშნა, ისეთი სტიქიური მოვლენების დროს, როგორც ბოლო პერიოდში ქვეყანაში ხდება, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია აგროდაზღვევის როლი ფერმერებისთვის მიყენებული ზარალის შემცირებაში. მინისტრმა მედიის წარმომადგენლებს სოფლის მეურნეობის სტრატეგიის პრიორიტეტები გააცნო და სამინისტროს მიერ შემუშავებული სახელმწიფო პროგრამების მიღწეულ შედეგებზე ისაუბრა. როგორც ლევან დავითაშვილმა აღნიშნა, საქართველო მცირემშენიანი ქვეყანაა, თუმცა მისი ბიომრავალფეროვნების და უნიკალური კლიმატური პირობების გათვალისწინებით, სოფლის მეურნეობის განვითარების დიდი პოტენციალი გააჩნია. სოფლის მეურნეობის მინისტრმა იმ გამოწვევებზეც (ფრაგმენტული მიწა, მსხვილი ინვესტიციების მოზიდვა, მაღალი ღირებულების მქონე პროდუქციის წარმოების განვითარება და სხვა) ისაუბრა, რომლის დაძლევის გზებზე სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, ბოლო წლების განმავლობაში, აქტიურად მუშაობს. ლევან დავითაშვილმა აღნიშნა, რომ მაქსიმალურად უნდა იყოს გამოყენებული ყველა არსებული რესურსი, რათა დარგი ეფექტიანად განვითარდეს და საქართველოს ეკონომიკის კონტრიბუტორი გახდეს.

შეხვედრის ფარგლებში გაიმართა დისკუსიაც, სადაც დარგის განვითარების ახალი მიდგომები, სტიქიის დროს

ზარალის ანაზღაურების საკითხები, მიწის გასხვისების რეგულაციები, საექსპორტო ბაზრების დივერსიფიკაცია, DCFTA-ის და ადგილობრივი პროდუქციის ევროპის ბაზარზე ექსპორტის მნიშვნელობის საკითხები განიხილეს. საუბარი შეეხო შესანახი და სამაცივრე მეურნეობების განვითარების აუცილებლობას, კოოპერაციის მნიშვნელობას, სუბსიდირების და მეღვინეობის განვითარების საკითხებს, ასევე ღვინის პოპულარიზაციისა და მარკეტინგული ღონისძიებების (ჩინეთის, იაპონიის, კორეის, პოლონეთის, აშშ-ის, ინგლისის ბაზრებზე) მნიშვნელობას.

სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს დირექტორი, მამუკა კვარაცხელია მედიის წარმომადგენლებს სააგენტოს მიერ განხორციელებული პროექტების მნიშვნელობაზე ისაუბრა და მათი მიმდინარეობის შესახებ პრეზენტაცია წარადგინა. მედიის წარმომადგენლებთან შეხვედრის ძირითადი ნაწილი აგროდაზღვევის პროგრამის დეტალურ განხილვას დაეთმო. აგროდაზღვევის პროექტის მენეჯერმა, ლევან მაღრაძემ ჟურნალისტებს დეტალურად გააცნო აგროდაზღვევის პირობები, ტექნიკური დეტალები და პროექტის სამომავლო განვითარების სტრატეგია.

ორდღიანი შეხვედრის ფარგლებში, მედიის წარმომადგენლებმა სოფლის მეურნეობის მინისტრისგან და პროექტების მართვის სააგენტოს წარმომადგენლებისგან მათთვის საინტერესო ყველა კითხვაზე ამომწურავი პასუხი

მიიღეს. როგორც ჟურნალისტებთან შეხვედრაზე აღინიშნა, ახლო მომავალში, სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოსთან ერთად G4G აგროდაზღვევის თემაზე საჯარო დისკუსიის გამართვას კერძო სექტორთან გეგმავს.

„მმართველობა განვითარებისთვის“ (G4G) ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ხუთწლიანი პროექტია, რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოს მთავრობის დახმარებას ბიზნესის ხელშეწყობი გარემოს გაუმჯობესებისთვის საკანონმდებლო და მარეგულირებელი რეფორმების სამართლიანად და გამჭვირვალედ დაგეგმვის და განხორციელების მხარდაჭერით. G4G მჭიდროდ თანამშრომლობს ქართულ მედია საშუალებებთან ეკონომიკური რეფორმების პოპულარიზაციის მიზნით.

სამინისტროში თხილის დარგის განვითარებაზე იმსჯელეს

სოფლის მეურნეობის სამინისტროში თხილისა და სხვა კაკლოვანი კულტურების განვითარების მიზნით შექმნილი სათათბირო საბჭოს პირველი შეხვედრა გაიმართა. შეხვედრას სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი ხელმძღვანელობდა.

შეხვედრაზე თხილის დარგის განვითარების და ექსპორტის ზრდის ხელშეწყობის მიმართულებით მიმდინარე და დაგეგმილი ღონისძიებები განიხილეს. საუბარი შეეხო დღეისათვის დარგში არსებულ მდგომარეობას - მიღწეულ შედეგებსა და გამოწვევებს, წლებიდანელი მოსავლის საპროგნოზო მაჩვენებლებს და თხილის ტექნიკურ რეგლამენტში განხორციელებულ ცვლილებებს, რაც 2018 წლიდან თხილის მწარმოებლებსა და ექსპორტიორებს წარმოებაში მიკვლევადაობის და საფრთხის ანალიზისა და კრიტიკული საკონტროლო ნერტილების პრინციპებზე დაფუძნებული სისტემის (HAC-CP) დანერგვას ავალდებულებს. ეს მნიშვნელოვნად გაზრდის ქართული თხილის მიმართ ნდობას საექსპორტო ბაზრებზე.

როგორც შეხვედრაზე სოფლის მეურნეობის მინისტრმა აღნიშნა, საექსპორტო პროდუქტებს შორის თხილს ერთ-ერთი ლიდერი პოზიცია უკავია. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია ამ პოზიციის შენარჩუნება და ქართული თხილის კონკურენტუნარიანობის ზრდისა და კარგი რეპუტაციის შენარჩუნების ხელშეწყობა.

„სათათბირო საბჭო წარმოადგენს ფორმალურ პლატფორმას სახელმწიფოსა და კერძო სექტორს შორის კომუნიკაციისთვის. დიალოგის რეჟიმში ჩვენ განვიხილეთ და გადავწყვიტეთ არაერთი მნიშვნელოვანი საკითხი,

რომელიც ხარისხის კონტროლის ხელშეწყობის კუთხით შემუშავებულ ახალ რეგულაციებს, ლაბორატორიული მომსახურების საკითხებს, მარკეტინგულ და სხვა მნიშვნელოვან მიმართულებებს გულისხმობს. საქართველოსთვის თხილი არის მნიშვნელოვანი საექსპორტო პროდუქტი, შესაბამისად, ამ კულტურის განვითარებას სახელმწიფოს მხრიდან განსაკუთრებული მხარდაჭერა ექნება“, - აღნიშნა ლევან დავითაშვილმა.

როგორც შეხვედრაზე აღინიშნა, ბოლო წლების განმავლობაში ქართული თხილი ყალიბდება როგორც ბრენდი და საკუთარ ადგილს იკვიდრებს მსოფლიო ბაზარზე. ამის დასტურია ის, რომ მომავალში თხილის მსოფლიო კონგრესის ჩატარება საქართველოში იგეგმება.

შეხვედრაზე საქართველოს თხილის გადამამუშავებელთა და ექსპორტიორთა ასოციაციის გამგეობის თავმჯდომარემ, ალექსანდრე მონერელიამ ამ ეტაპზე დარგში არსებულ გამოწვევებზე გაამახვილა ყურადღება და აღნიშნა, რომ სახელმწიფო უწყებებსა და ბიზნესსწრეებს შორის აქტიური და პირდაპირი კომუნიკაცია ამ გამოწვევების დაძლევის და ბიზნესის განვითარების საშუალებას იძლევა.

„საქართველოს თხილის დარგის განვითარებას დიდი პოტენციალი აქვს. ამის დასტურია ისიც, რომ წელს, თხილის მსოფლიო კონგრესზე ქართული თხილის შესახებ პირველი პრეზენტაცია გაკეთდა. 2021 წელს კი, თხილის მსოფლიო კონგრესის გამართვა საქართველოში იგეგმება. გვჯერა, რომ ამ პერიოდისთვის რეგულაციებთან და კანონმდებლობასთან დაკავშირებული ყველა პრობლემა მოგვარდება და ქართული თხილი პრემიუმ სეგმენტში გადავა. ეს შემოსავლებს მნიშვნელოვნად გაზრდის და

როგორც სახელმწიფოსთვის, ისე კერძო სექტორისთვის მომგებიანი იქნება“, - აღნიშნა თხილის გადამამუშავებელთა და ექსპორტიორთა ასოციაციის გამგეობის თავმჯდომარემ.

ალექსანდრე მონერელიამ ყურადღება თხილის წლებიდანელი მოსავალზე გაამახვილა და აღნიშნა, რომ წელს კარგ მოსავალს ელოდებიან. ამასთან, სრული მობილიზაციაა გამოცხადებული მავნებლის - აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლისთვის, რაც მოსავლის დანაკარგებს მინიმუმამდე დაიყვანს.

სოფლის მეურნეობის სამინისტროში გამართულ შეხვედრას სათათბირო საბჭოს წევრები - სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილეები, სურსათის ეროვნული სააგენტოს ხელმძღვანელი პირები და საქართველოს თხილის გადამამუშავებელთა და ექსპორტიორთა ასოციაციის თავმჯდომარე ალექსანდრე მონერელია ესწრებოდნენ. შეხვედრაზე აღინიშნა, რომ სათათბირო საბჭო შეხვედრებს რეგულარულად გამართავს.

სურსათის უვნებლობა

ქვეყნის მასშტაბით ფარმერებს 8 ბიოუსაფრთხოების პუნქტი მოემსახურება

ბოლო რამდენიმე წელია საქართველოში გადასარეკ ტრასებზე ბიოუსაფრთხოების პუნქტების მშენებლობა დაიწყო. ამ დროისთვის, თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისად მონყობილი 4 პუნქტი ემსახურება ფერმერებს რუსთავში, მარნეულში, სიღნაღსა და დედოფლისწყაროში. ანალოგიური პუნქტის გახსნა იგეგმება ყვარელშიც. ქვეყნის მასშტაბით სულ ბიოუსაფრთხოების 8 პუნქტი მოწყობა.

საქართველოს კლიმატურ-გეოგრაფიული ზონებიდან გამომდინარე, ქვეყანაში ისტორიულად ჩამოყალიბდა მომთაბარე მეცხოველეობა. ცხოველთა მოვლა-შენახვისათვის ფერმერები ეწევიან ცხოველების გადარეკვას მთის (მაფხულის),

ბარისა (მამთრის) და გარდამავალ (შუალედურ) საძოვრებზე. მაფხულისა და მამთრის საძოვრებს შორის მანძილი 150-300 კმ-ია. საძოვრებზე გადარეკვის პერიოდში ცხოველების ჯანმრთელობისათვის საფრთხეს წარმოადგენს როგორც ინფექციური, ასევე ინვაზიური დაავადებები. აღსანიშნავია ტკიპებით გამოწვეული დაავადებებიც, რომელთა შედეგად მცირდება წარმოებული მეცხოველეობის პროდუქციის მოცულობა, კლებულობს პროდუქტიულობის მაჩვენებლები, უარესდება წარმოებული პროდუქციის ხარისხი. პირუტყვის ორგანიზმზე მათი პათოგენური ზემოქმედების გამო, ხშირია პირიტყვის იძულებითი დაკვლისა და დახოცვის შემთხვევები.

სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმები

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სურსათის ეროვნული სააგენტო სახელმწიფო კონტროლს ახორციელებს სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროებში, რაც მიზნად ისახავს ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის, მომხმარებელთა ინტერესების, ცხოველთა ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობის, მცენარეთა სიჭანსაღის დაცვას.

- სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმებია:**
- ინსპექტირება
 - მონიტორინგი
 - ზედამხედველობა
 - დოკუმენტური შემოწმება
 - ნიმუშის აღება

ინსპექტირების დროს მონმდება: ბიზნესოპერატორის საქმიანობა სურსათის/ცხოველის საკვების, ცხოველის, ცხოველური პროდუქტების, ვეტერინარული პრეპარატების წარმოების, გადამამუშავებისა და დისტრიბუციის ეტაპებზე; ბიზნესოპერატორის საქმიანობასთან დაკავშირებული დოკუმენტები; მცენარე, მცენარეული პროდუქტი და მათი შესაბამისობა ფიტოსანიტარულ მოთხოვნებთან; ადამიანისა და ცხოველის ჯანმრთელობისა და სიცოცხლისათვის მოსალოდნელი რისკის დასადგენად ხდება ნიმუშების, სინჯის, პათოლოგიური მასალის აღება და აკრედიტებულ ლაბორატორიაში გამოკვლევა.

სააგენტო ინსპექტირებას ატარებს გაფრთხილების გარეშე

როგორც გვემუხრად, ასევე არაგვემუხრად.

გვემური ინსპექტირება ხორციელდება რისკზე დაფუძნებული სახელმწიფო კონტროლის წლიური პროგრამის შესაბამისად. **არაგვემური ინსპექტირება** კი სახელმწიფო კონტროლის შედეგების საფუძველზე, მათ შორის: სააგენტოს მიერ აღებული ნიმუშის ლაბორატორიული გამოკვლევის შედეგების, სახელმწიფო, ადგილობრივი თვითმმართველობის ან სამართალდამცავი ორგანოს შეტყობინების, დასაბუთებული ეჭვის არსებობის, სხვა ქვეყნების კომპეტენტური ორგანოს ან საერთაშორისო ორგანიზაციის შეტყობინების საფუძველზე, ასევე სხვა ობიექტური გარემოებების არსებობისას, რომელმაც შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას ადამიანის ან ცხოველის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას.

მონიტორინგი ტარდება სურსათის/ცხოველის საკვების კანონმდებლობით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის შესაფასებლად. მონიტორინგი იგეგმება წინა წლების მონაცემების გათვალისწინებით და მოიცავს შემდეგ შემთხვევებს:

- კვებითი მოშხამებები
- სურსათით/ცხოველთა საკვებით გამოწვეული ნაწლავთა ინფექციები
- ეპიდემიები
- სხვა საკვებისმიერი მასობრივი დაავადებები
- სურსათის/ცხოველის საკვების მიკრობიოლოგიური, ქიმიური ან ფიზიკური დაბინძურება
- გარემოს დაბინძურება
- მომხმარებელთა მოტყუება და შეცდომაში შეყვანა და სხვ.

მონიტორინგის დროს სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფლებამოსილი პირები იღებენ ნიმუშებს/სინჯებს/პათომასალას, მათ შორის ბაზარზე განთავსებული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების ნიმუშებს, რომელსაც იკვლევს აკრედიტებული ლაბორატორია; მონმდება სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის მაჩვენებლების, ეტიკეტისა (მათ შორის ვეტერინარული პრეპარატის ეტიკეტის) და წარდგენის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან; ხორციელდება დოკუმენტური შემოწმება.

ზედამხედველობა არის სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმი, რომლის დროსაც სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფლებამოსილი პირები აკვირდებიან საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან შესაბამისობას:

ცხოველთა გადასარეკ ტრასებზე ბიოუსაფრთხოების პუნქტების არსებობა უზრუნველყოფს ცხოველთა დაავადებების და მათი გადაადგილების კონტროლს; ამავე დროს, აღნიშნულ პუნქტებში ცხოველთა დამუშავება (გაბანება) ხელს შეუწყობს ცხოველთა დაავადებების და სიკვდილიანობის თავიდან აცილებას.

როგორც სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი ზურაბ ჩეკურაშვილი აღნიშნავს, ევროპული სტანდარტების გათვალისწინებით მონყობილი ბიოუსაფრთხოების პუნქტები ხელს უწყობს ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვას, დაავადებების გავრცელების შემცირებას, რაც დადებითად აისახება მეცხოველეობის დარგის განვითარებასა და ქვეყნის საექსპორტო პოტენციალზე.

აღსანიშნავია, რომ თითოეულ პუნქტში დღეში, საშუალოდ, 3000 სული პირუტყვის დამუშავებაა შესაძლებელი. დამუშავება ევროკავშირის მოთხოვნების შესაბამისი სადემინსტრაციო საშუალებებით ხორციელდება. ბიოუსაფრთხოების პუნქტები ცხოველთა მეპატრონეებს უსასყიდლოდ ემსახურება, ვეტერინარული ღონისძიებების ჩატარებას კი სურსათის ეროვნული სააგენტოს ვეტერინარები ზედამხედველობენ.

საქართველოში უკვე ფუნქციონირებს ცხოველთა გადასარეკი ტრასის ბიოუსაფრთხოების 4 პუნქტი - რუსთავში, მარნეულში, სიღნაღსა და დედოფლისწყაროში. ანალოგიური პუნქტის გახსნა იგეგმება ყვარელშიც.

პუნქტები განკუთვნილია როგორც წვრილფეხა, ისე მსხვილფეხა პირუტყვისთვის და უსასყიდლოდ მოემსახურებიან ცხოველთა მეპატრონეებს. სპეციალურად მონყობილ ტერიტორიაზე განთავსებულია პირუტყვის სადემინსტრაციო-გასაბანი აუზები, საშხაპეები, წყლის რემერვუარები, სანყოფი, ვეტპუნქტი და საკარანტილო ზონა.

ცხოველთა გადასარეკი ტრასის ბიოუსაფრთხოების პუნქტების მშენებლობა რუსთავსა და მარნეულში სურსათის ეროვნული სააგენტოს, სამხრეთ კავკასიაში შვეიცარიის თანამშრომლობის ოფისის (SCO), საერთაშორისო ორგანიზაცია „მერსი ქორფისი“ მცირე კავკასიის ალიანსების პროგრამის (ALCP) ერთობლივი ძალისხმევით განხორციელდა. როგორც ზემოთ აღინიშნა, ქვეყნის მასშტაბით სულ ბიოუსაფრთხოების 8 პუნქტი მოწყობა, საიდანაც 6 პუნქტს სახელმწიფო ააშენებს.

- ბიზნესოპერატორების მიერ სურსათის განადგურების პროცესის დროს
- ცხოველზე, ცხოველურ პროდუქტზე, ცხოველის დაკვლის წინა და შემდგომი პროცესების დროს
- ფალსიფიცირებული, არარეგისტრირებული, ვადაგასული, უხარისხო და გამოსაყენებლად უვარგისად მიჩნეული ვეტერინარული პრეპარატების განადგურების დროს
- ბიზნესოპერატორის მიერ სურსათის ბაზარზე განთავსების აღკვეთის და სააგენტოს მიერ მიცემული მითითებების შესრულების პროცესის დროს
- პესტიციდისა და აგროქიმიკატის შენახვის, ტრანსპორტირების, რეალიზაციის და ა.შ. დროს.

დოკუმენტური შემოწმება ითვალისწინებს სურსათის/ცხოველის საკვების, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროებში ბიზნესოპერატორის საქმიანობასთან დაკავშირებული დოკუმენტების შემოწმებას დამოუკიდებლად ან სახელმწიფო კონტროლის სხვა მექანიზმებთან ერთად.

ნიმუშის აღება ხორციელდება ორგანოლეპტიკური, მიკრობიოლოგიური, პარამიტოლოგიური, ტოქსიკოლოგიური, ფიზიკურ-ქიმიური, რადიოლოგიური, დაავადებების ან/და სხვა მაჩვენებლების გამოსაკვლევეად, რათა განისაზღვროს

- ადამიანისა და ცხოველის ჯანმრთელობისა და სიცოცხლისათვის მოსალოდნელი რისკი
- პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების მახასიათებლების სამომხმარებლო მოთხოვნებთან შესაბამისობა.

ნიმუშის აღება შეიძლება განხორციელდეს ინსპექტირების, ზედამხედველობის, მონიტორინგის დროს ან დამოუკიდებლად.

სურსათის ეროვნული სააგენტო სახელმწიფო კონტროლს ახორციელებს რისკის ანალიზის საფუძველზე შემუშავებული სახელმწიფო კონტროლის წლიური პროგრამის შესაბამისად, რომელიც მტკიცდება საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის ბრძანებით და მოიცავს წლის განმავლობაში განსახორციელებელი კონტროლის სახეებს, მექანიზმებსა და რაოდენობას.

სააგენტო საქართველოს მთავრობასა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ყოველწლიურად აცნობს სახელმწიფო კონტროლის ანგარიშს, რომელშიც ასახულია გამოვლენილი შეუსაბამობების რაოდენობა, დარღვევის ტიპები და გატარებული ზომები.

აგრონარმობა

პირუტყვისა და ფრინველის სულადობა

2017 წლის პირველი კვარტლის მონაცემებით საქართველოში 1,096,000 სული მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვი (აქედან 537,200 სული ფური და ფურკამეჩი), 166,000 სული ღორი, 1,041,000 სული თხა და ცხვარი და 8,524,000 ფრთა ფრინველია. ფრინველისა და პირუტყვის სულადობა 2016-2017 წლების კვარტლების მიხედვით მოცემულია ცხრილში:

პერიოდი	მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვი (ათასი სული)	ღორი (ათასი სული)	ცხვარი და თხა (ათასი სული)	ფრინველი (ათასი ფრთა)
I კვ. 2016	1,081	170	1,209	8,318
II კვ. 2016	1,084	171	1,090	11,654
III კვ. 2016	1,011	193	861	10,036
IV კვ. 2016	932	134	782	8,058
I კვ. 2017	1,096	166	1,041	8,524

მეცხოველეობის ძირითადი პროდუქტების წარმოება

2017 წლის პირველ კვარტალში 2016 წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 31 %-ით მეტი ხორცი და 14 %-ით მეტი რძეა წარმოებული. მეცხოველეობის ძირითადი პროდუქტების წარმოება 2016-2017 წლების კვარტლების მიხედვით მოცემულია ცხრილში:

პერიოდი	ხორცი (დაკლული წონა, ათასი ტონა)	რძე (მლნ. ლიტრი)	კვერცხი (მლნ. ცალი)
I კვ. 2016	8.5	92.8	146.9
II კვ. 2016	13.5	187.0	149.2
III კვ. 2016	13.0	149.0	138.1
IV კვ. 2016	17.5	77.3	130.5
I კვ. 2017	11.1	106.1	147.9

ბიზნეს-სექტორში წარმოებული მეცხოველეობის პროდუქტები

საწარმოთა დეკლარირებული მონაცემების მიხედვით 2016 წელს მხოლოდ ბიზნეს-სექტორის მიერ 472 მილიონ ლარზე მეტი ღირებულების 92,000-მდე ტონა ხორცპროდუქტი და რძის პროდუქტია წარმოებული. ცალკეული პროდუქტების წარმოების მოცულობები მოცემულია ცხრილში:

ბიზნეს-სექტორში წარმოებული მეცხოველეობის პროდუქტები	2016	
	ტონა	ათასი ლარი
სოსისი და სარდელი	12,754	82,592
ძეხვი	16,064	97,702
შაშხელი	2,232	24,606
ხორცის ნახევარფაბრიკატები (ფარში, კატლეტი და სხვა)	4,241	29,292
დამუშავებული თხევადი რძე და ნაღები	6,924	14,047
კარაქი	5,720	27,377
ყველი	6,348	40,285
მანონი	10,506	24,551
იოგურტი და დამუშავებული რძის ან ნაღების სხვა სახეები	2,228	9,152
კეფირი	1,542	3,609
ხაჭო	3,603	23,930
არაჟანი	10,074	34,814
ნაყინი	9,505	60,670
სულ	91,741	472,629

ბიზნესგეგმა

ბიზნესგეგმის შემუშავებისთვის საჭირო ინფორმაცია

ბიზნესგეგმა არის წერილობითი დოკუმენტი, რომელიც დეტალურად აღწერს საწარმოს მიმდინარე მდგომარეობას, მიზნებს და ამ მიზნების მიღწევისათვის აუცილებელ ქმედებებს. მენარმეს ბიზნესგეგმა შეიძლება დასჭირდეს ინვესტიციის მოსამზადებლად და საკუთარი ბიზნესის თვალსაჩინოდ დასანახავად. ბიზნესგეგმის შედგენამდე (მიუხედავად იმისა, ამას მენარმე აკეთებს თუ სხვა პირი ეხმარება ამაში) მენარმემ აუცილებლად უნდა მოამზადოს ამისთვის საჭირო პირველადი მონაცემები.

- ქვემოთ მოცემულია ბიზნესგეგმის შესადგენად აუცილებელი პირველადი ინფორმაცია ყველის დამამზადებელი და რეალიზაციის საწარმოს მაგალითზე.**
- თითოეული სახის ყველის მოკლე აღწერა (ნედლეული (ძროხის/ცხვრის/თხის), დაფასოება, შეფუთვა, ბრენდირება, შენახვის ვადა...)
 - თითოეული სახის ყველის საპროგნოზო რაოდენობები სეზონების მიხედვით
 - თითოეული სახის ყველის საპროგნოზო სარეალიზაციო ფასები სეზონების მიხედვით
 - თითოეული სახის 1 კგ ყველის მისაღებად აუცილებელი რძის რაოდენობა სეზონების მიხედვით
 - თითოეული სახის ყველის დამამზადების პროცესის მოკლე აღწერა

- თითოეული სახის ყველის მოკლე აღწერა (ნედლეული (ძროხის/ცხვრის/თხის), დაფასოება, შეფუთვა, ბრენდირება, შენახვის ვადა...)
- თითოეული სახის ყველის საპროგნოზო რაოდენობები სეზონების მიხედვით
- თითოეული სახის ყველის საპროგნოზო სარეალიზაციო ფასები სეზონების მიხედვით
- თითოეული სახის 1 კგ ყველის მისაღებად აუცილებელი რძის რაოდენობა სეზონების მიხედვით
- თითოეული სახის ყველის დამამზადების პროცესის მოკლე აღწერა

ნედლეული

- რამდენ ლიტრ რძეს შეიძენს საწარმო ყოველდღიურად
- რა ფასად შეიძენს საწარმო რძეს სეზონების მიხედვით
- რა ტერიტორიებზე და რამდენი ფერმერისგან შეიძენს საწარმო რძეს
- დამხმარე ნედლეულის (მარილი, კვეთი) რაოდენობები და ფასები

თანამშრომლები

- თანამშრომელთა პოზიციები და რაოდენობები (მაგ.: დირექტორი, ბუღალტერი, ტექნოლოგი, ლაბორანტი, რძის შემსყიდველი ჯგუფი (2 ადამიანი), მუშახელი (6 ადამიანი), სადისტრიბუციო ჯგუფი (2 ადამიანი), დამლაგებელი, დარაჯი)
- თითოეული თანამშრომლის ყოველთვიური ხელფასი
- რომელი თანამშრომლების ხელფასებია ფიქსირებული და რომლებისაა დამოკიდებული წარმოებულ/რეალიზებული პროდუქციის რაოდენობაზე

პროდუქციის რეალიზაცია და მარკეტინგი

- სად გაიყიდება ყველი (კონკრეტული ტერიტორიები, სავაჭრო ობიექტები, რესტორნები, სასტუმროები, საცხოვრებელი აგრობაზრები). დააკონკრეტეთ თითოეული სახის ყველისთვის, მაგ.: შეიძლება იმერული ყველის გაყიდვას მხოლოდ საცხოვრებელ გვერდზე, სულგუნისას - სავაჭრო ქსელებში და რესტორნებში

- დისტრიბუციის სისტემა (ავტომობილების რაოდენობა შემსყიდველი ობიექტების რაოდენობა, ამ ობიექტებისათვის ყველის მიწოდების სიხშირე, საწარმიდან ქსელში დისტრიბუციის დეტალები, რეალიზებული ყველის ღირებულების ამოღების დრო)
- საწარმოს ხედვა ბრენდირებასთან, რეკლამასთან, სავაჭრო ობიექტებში დახლზე განთავსებასთან და სხვა მარკეტინგულ აქტივობებთან დაკავშირებით

შენობა-ნაგებობები, აპარატურა-დანადგარები, ავტომობილები

- შენობა-ნაგებობების აღწერა, თითოეული ნაწილის დანიშნულება და ფართობი
- მშენებლობის/რემონტის ღირებულება
- ვინ ასრულებს მშენებლობას/რემონტს
- რამდენი დრო სჭირდება მშენებლობის/რემონტის დასრულებას
- აპარატურა-დანადგარების ჩამონათვალი წარმადობის და ფასების მითითებით
- სად ყიდულობს საწარმო აპარატურა-დანადგარებს
- აპარატურა-დანადგარების ტრანსპორტირების და მონტაჟის ღირებულება
- რამდენი ხანი სჭირდება აპარატურა-დანადგარების დამზადებას, ტრანსპორტირებას და მონტაჟს
- ავტომობილების რაოდენობა, აღწერა და ღირებულებები

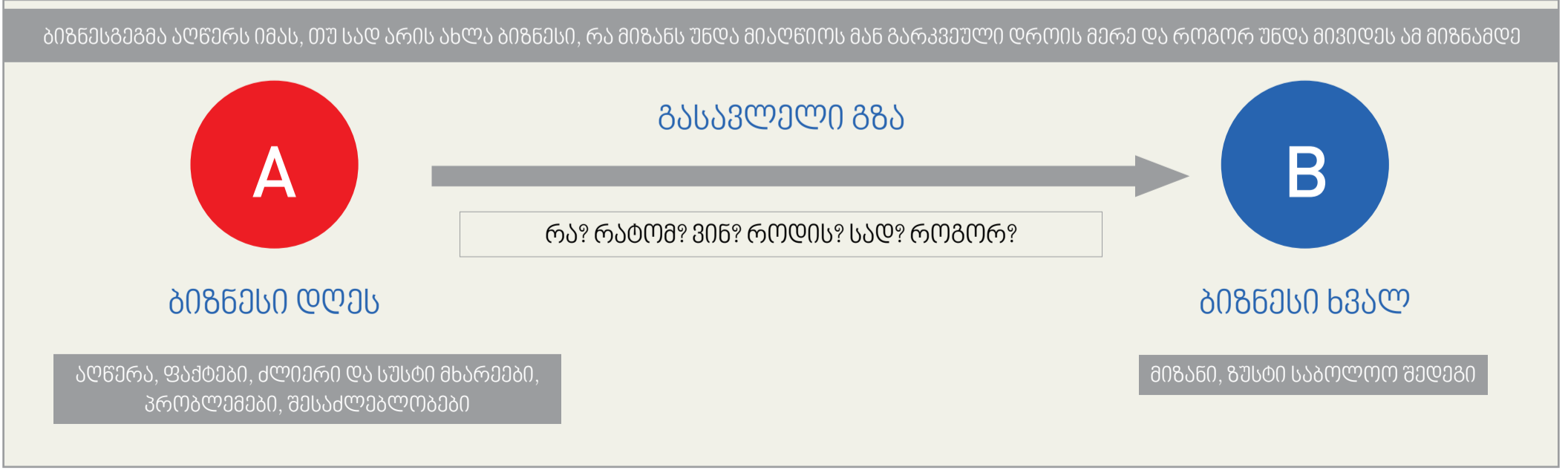
სხვადასხვა ხარჯი

- შესაფუთი მასალების აღწერა და ღირებულება
- ელექტროენერჯის, ბუნებრივი აირის, წყლის ხარჯები
- ადმინისტრაციული, საკანცელარიო, საკომუნიკაციო ხარჯები
- HACCP-ის დანერგვის ღირებულება
- ჰიგიენური, სანიტარული ხარჯები
- ბანკის მომსახურების ხარჯი
- რძის მზიდი და სადისტრიბუციო ავტომობილების სანვანისა და რემონტის ხარჯები

გემოჩამოთვლილი არის აუცილებელი პირველადი მონაცემები, რომლებზე დაყრდნობითაც ბიზნესგეგმის შემდგენმა პირმა უნდა დაიწყოს მუშაობა. ბიზნესგეგმის შემუშავების პროცესში გაჩნდება კითხვები კონკურენციის, ფასწარმოქმნის სხვადასხვა სცენარის, მიზნობრივი ბაზრების და სხვა საკითხების შესახებ, რათა შედგეს საინვესტიციო და სამოქმედო გეგმები, დადგინდეს საწარმოს ორგანიზაციული სტრუქტურა, დეტალურად დაითვალოს საწარმოებელი და გასაყიდი პროდუქციის რაოდენობები თვეების მიხედვით; განისაზღვროს თითოეული სახის ყველის თვითღირებულება, დადგინდეს პროდუქტების ზუსტი საპროგნოზო ფასები სეზონების მიხედვით, შეიქმნას ნაღდი ფულის მოძრაობის და მოგება-ზარალის უწყისები, გამოითვალოს ნულოვანი მოგების წერტილი და სხვადასხვა კოეფიციენტი, რომელიც ბიზნესის ფინანსური ანალიზისთვისაა აუცილებელი. მენარმეს აუცილებელ მონაცემთა ნაწილი შეუძლია მოიპოვოს სავაჭრო ქსელებში და აგრობაზრებში წარმოდგენილი პროდუქტების შესწავლით, სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ვებგვერდზე, საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის (საქპატენტის) ვებგვერდზე (ამ გვერდზე განთავსებულია ზოგიერთი სახის ყველისა და ნედლეულის დახასიათება), სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურების ოფისებში, რომლებიც საქართველოს მასშტაბით ყველა მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებს.

გამოსაშვები პროდუქტები

- რა სახის ყველის წარმოებას გეგმავს საწარმო

რჩევა ფერმერისთვის - სალათის მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგია

სალათის ზოგადი დახასიათება

სალათი (ლათ. *Lactuca sativa* L) ერთლიანი მხალ-მწვანე მცენარეა, რომელიც დიდი რაოდენობით შეიცავს ვიტამინებს და მინერალურ მარილებს. მისი კვებითი ღირებულება განსაკუთრებით მაღალია ნედლი სახით გამოყენებისას. სალათა დიეტური საკვებია; ის ამცირებს სისხლის წნევას, აუმჯობესებს ძილს, ამშვიდებს ნერვულ სისტემას, ასტიმულირებს ნაწლავების მოქმედებას. საკვებად იყენებენ სალათის როზეტის ფოთლებს და თავს. სალათას აქვს მოკლე სავეგეტაციო პერიოდი, რის გამოც მისი მოყვანა შეიძლება წლის განმავლობაში რამდენიმეჯერ საქართველოს თითქმის ყველა კლიმატურ ზონაში. ფოთლის შეფერილობის მიხედვით, სალათი გვხვდება ღია მწვანე, მუქი მწვანე, მოსტრო და სხვა.

სალათის წარმოებას მისდევდნენ ჯერ კიდევ ძველ ეგვიპტეში, საბერძნეთსა და რომში. დღეისათვის მსოფლიოში სალათაზე მოთხოვნილება ყოველწლიურად იზრდება და მისი მნიშვნელოვანი მწარმოებლები არიან: აშშ, ჰოლანდია, ბელგია, ესპანეთი, იტალია, საფრანგეთი,

იაპონია, ჩინეთი და სხვა. სალათის მოყვანა შეიძლება როგორც ღია, ისე დახურულ გრუნტში.

წარმოების აგროტექნიკა

პრაქტიკაში ფართო გავრცელება ჰპოვა ჩითილების წინასწარ კვალსათბურში ან ღია საჩითილე კვლებში გამოყვანილი ნერგებით სალათის გაშენებამ. ამ მეთოდით ნერგების გამოყვანა წარმოებს თითქმის 1 თვის განმავლობაში, ხოლო დასარგავად გამზადებულ ჩითილებს რგავენ ხუთმწკრივ ზოლებად, სადაც ზოლებს შორის მანძილი 50 სმ-ია, ხოლო მწკრივებს შორის 25 სმ და მცენარეებს შორის 20 სმ. ამ წესით 1 ჰა-ზე ირგვება 150-160 ათასი მცენარე.

სალათის სახეობები და ჯიშები

არსებობს სალათის ოთხი სახეობა, ესენია: ფოთლოვანი, თავიანი, რომეინი (რომაული) და სატაცურისებრი სალათები.

სალათის ფოთლოვანი ჯიშებია: ლუკოლა, აისბერგი, რომენი, რადიჩიო, ლოლოროსა, ლოლო-ბიონდა, ფრიზე და სხვა. მათი სავეგეტაციო პერიოდი ტექნიკური სიმწიფის დაწყებამდე 30-40 დღეა.

სალათის თავიანი ჯიშებია: ქვისთავა, მაისის, ბეტნერის, ბერლინის ყვითელი და სხვა. მათი სავეგეტაციო პერიოდი დათესვიდან ტექნიკურ სიმწიფემდე 55-90 დღეა.

რომენის სალათის ჯიშებია: პარიზული მწვანე, ბალონი და სხვა. მათი სავეგეტაციო პერიოდი 70-100 დღეა.

სატაცურისებრი სალათის ჯიშებია: მოსკოური, ხუჭუჭფოთლიანი მოყვითალო და სხვა. მათი სავეგეტაციო პერიოდი 40-55 დღეა.

სალათის ფოთლოვანი ჯიშებიდან ლუკოლა გამოირჩევა სანელებლების არომატით.

აისბერგის ფოთლები გამორჩეულად ხრამუნაა, სიმკვრივით კომპოსტოს წააგავს გადატანისა და შენახვის დროს მის ფურცლებს ყინულს აყრიდნენ; სახელწოდებაც აქედან მოდის.

რომენის ფოთლებიც ხრამუნაა, მდიდარია ნატრიუმით. რადიჩიო დიდი რაოდენობით შეიცავს კალციუმს და რკინას.

ფრიზე და ლოლოროსო შეუცვლელია ხორცისა და თევზის კერძებთან კომბინაციაში.

სალათის ჯიშები განსხვავდებიან ფოთლის ფორმით, შეფერილობით, კიდების დაკბილვით, ქსოვილების კონსისტენციით, ფოთლები სიგრძით 10 სმ-დან 50 სმ-მდეა, სიგანით 10-35 სმ. ფოთლოვანი, სატაცურისებრი და რომენ სალათები დიდ ფოთლებს ივითარებენ.

საადრეო ჯიშები წარმოქმნიან პატარა ფოთლებს. ჯიშური განსხვავების გარდა, ფოთლების ზომები იცვლება ვეგეტაციის პერიოდში აგრომეტეოროლოგიური პირობების ზეგავლენით. თავიანი ფოთლები ივითარებენ 5-15 სმ დიამეტრისა და 10-30 სმ სიმაღლის თავებს.

სალათის ბიოლოგიური თავისებურებანი

სალათი სიცივე გამძლე მცენარეა; ღივის ფაზაში დაუზიანებლად იტანს -2,-3°C ტემპერატურას, მოზრდილი მცენარეების ყინვაგამძლეობა გაცილებით მეტია. სალათი იზრდება +5°C პირობებში, თუმცა ოპტიმალურია 15-20°C ტემპერატურა, თავიანი ფორმებისთვის 12-14°C. სასურსათე გამოყენების ფაზამდე შეუძლია განვითარდეს 10°C ტემპერატურის პირობებში.

სალათის თესვები წერილია, ოვალური ან ნამგლისებური ფორმის; აღმოცენების უნარს ინარჩუნებს 3-4 წელი.

თესლი გაღივებას იწყებს 2-3°C ტემპერატურის პირობებში. საქართველოში შეიძლება ყველა სახეობის სალათის წარმოება, თუმცა ყველაზე პერსპექტიულია ფოთლოვანი და თავიანი სახეობები.

სალათი, ზაფხულის გრძელი დღის პირობებში სინათლის სტადიის გავლის შემდეგ, სწრაფად ივითარებს ღეროს; მოკლე დღის პირობებში კი (გაზაფხული და შემოდგომა), სალათი ვეგეტაციური ნაწილების ზრდით გამოირჩევა და დიდი ხნის განმავლობაში არ გამოდის როზეტის მდგომარეობიდან.

სალათისათვის ნიადაგის მომზადება

სალათის კარგი მოსავლის მისაღებად საჭიროა ნოყიერი, სტრუქტურირი და ტენით უზრუნველყოფილი ნიადაგი. მშრალ და ცუდი ფიზიკური თვისებების მქონე ნიადაგზე სალათი ნელა იზრდება და როზეტზე რამდენიმე ფოთლის განვითარების შემდეგ სწრაფად ამოიღებს ღეროს. ნიადაგის არის რეაქციის მხრივ სალათი კარგად ვითარდება ნეიტრალურ და სუსტი მჟავე რეაქციის მქონე ნიადაგზე. თუ მჟავიანობა დაბალია, pH 5,5-ზე ნაკლებია, უნდა შევიტანოთ 1მ² -ზე 1,5 კგ-ის რაოდენობით დეფექციური ტალახი, გადამწვარი ნაკელი ან კომპოსტი 15-20 კგ 1მ² -ზე. შემდეგ ხდება ნიადაგის გრუნტის დამუშავება 20-25 სმ სიღრმეზე (ფარცხვა და გასწორება). შესაძლებლობის შემთხვევაში, კარგია წვეთობრივი მორწყვის სისტემის მოწყობა.

რჩევა ფორმირების - სალათის მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგია

თუ სალათი მოგვყავს თესლბრუნვაში ჩართვის პრინციპით, მაშინ უმჯობესია მისი მოყვანა პომიდორის, ბადრიჯნის, კიტრის და საგვიანო კომბოსტოს დარგვამდე. მისი დარგვა შეიძლება საადრეო კარტოფილის, საადრეო კომბოსტოს, საპარკე ლობიოს და ხახვის აღების შემდეგ.

თესვა-რგვის და მოვლის აგროტექნიკა

სალათა მოჰყავთ თესლის თესვით ან წინასწარ გამოყვანილი ჩითილებით. თესლს თესავენ წინასწარ გამზადებულ გრუნტში ან მცირე ზომის კასეტებში 0,5-1,5 სმ სიღრმეზე.

სალათს თესავენ მწკრივებად; ზოლში მწკრივებს შორის საჭიროა 5-დან 10 სმ-მდე მანძილი. ხუთმწკრივიან ზოლებად თესვისას სქემა ასეთია: 20,5X4 (ზოლებს შორის 52 სმ, მცენარეებს შორის - 4 სმ). ათმწკრივიან ზოლად თესვისას სქემა ასეთია: 15 X 9 (ზოლებს შორის 15 სმ, მცენარეებს შორის - 9 სმ).

თესვის ნორმა ფოთლოვანი ჯიშებისათვის 4-5 კგ-ია ერთ ჰა-ზე, ხოლო თავიანი ჯიშებისათვის - 2-3 კგ/ჰა-ზე. დათესვიდან 10-15 დღის შემდეგ, წარმოებს მწკრივთა შორის პირველი თოხნა, მწკრივში მცენარეთა გამეჩხერებით და ზოლებს შორის კულტივაციით. ბარის რაიონებში გვაღვიან სემონში სალათი საჭიროებს რამდენჯერმე მორწყვას.

დათესვიდან 25-30 დღის შემდეგ აწარმოებენ მეორე გამეჩხერებას და გაფხვიერებას. ამ დროს მცენარეს 4-5 ნამდვილი ფოთოლი აქვს, ამიტომ გამეჩხერების შედეგად აღებული პროდუქცია შესაძლოა გამოყენებული იქნას. მეორე გამეჩხერების დროს მცენარეებს შორის მანძილებს აძლევენ 8-10 სმ-ს. ჩითილების გადარგვისთანავე საჭიროა ნაკვეთის მორწყვა. შემდგომ მოვლა გულისხმობს გაფხვიერებას, გამოკვებას და მორწყვას. პირველ გამოკვებას აწარმოებენ დარგვიდან 7-10 დღის შემდეგ ამონიუმის გვარჯილით ჰა-ზე 150 კგ-ის რაოდენობით, მეორე გამოკვება კი წარმოებს ფოთლის ინტენსიური ზრდისა და თავის ფორმირების დაწყების ფაზაში. სალათის სტანდარტული მოვლა ამით მთავრდება.

მავნებლები და დაავადებები

მიუხედავად სალათის კულტურის მოვლა-მოყვანის მცირე სავეგეტაციო პერიოდისა, მას ამინებს ბოსტან-ბაღჩეულის მავნებლები და დაავადებები, როგორცაა: მახრა, ხახვის ბუზი, მოზაიკა, თეთრი და ნაცრისფერი სიდამპლე, კომბოსტოს ჩრჩილი და სხვა.

ვინაიდან სალათის ფოთლები მნიშვნელოვანი საკვები პროდუქტია, უნდა ვერიდოთ ქიმიური პრეპარატების გამოყენებას და ძირითადი ყურადღება გავამახვილოთ პროფილაქტიკური და აგროტექნიკური ღონისძიებების სწორად ჩატარებისაკენ, კერძოდ: ფართობი დამუშავებამდე უნდა გაინმინდოს მცენარეული ნარჩენებისაგან; დროულად უნდა ვებრძოლოდ სარეველებს და ნიადაგი უნდა გვქონდეს ფხვიერ მდგომარეობაში; მუავე ნიადაგებში შევიტანოთ მოსაკირიანებელი საშუალებები. სათბურებსა და კვალსათბურებს გავუკეთოთ დეზინფექცია, ხოლო

ვეგეტაციის პერიოდში - ვენტილაცია. კარგია სალათის თესლბრუნვაში ჩართვა. აუცილებლობის შემთხვევაში, გამოვიყენოთ ქიმიური ბრძოლის საშუალებები, რომელთა დაშლის ლოდინის პერიოდი მცირეა.

მოსავლის აღება

ფოთლოვანი სალათის ჯიშებს გადარგვიდან 40-50 დღის შემდეგ იღებენ. მოსავლის აღებისას შესაძლებელია მთლიანი როზეტის მოჭრა, ან მცენარის მიწიდან ამოთხრა ფესვიანად. სალათის მოსავლის აღებისას აუცილებელია მცენარის ფოთლები იყოს მშრალი. აღების პერიოდი ემთხვევა იმ დროს, როცა მცენარეები დაამთავრებენ მათვის დამახასიათებელი ფოთლის ფორმირებას; თავიანი სალათა კი ასაღებად მზად ითვლება, როცა მისი თავის საფარველის ზედა ფოთლები მიიღებს უფრო ღია შეფერილობას.

თავიან სალათს იღებენ იმავე ვადებში, როგორც ფოთლოვანს. ამ დროს მცენარეს ჭრიან როზეტთან ერთად.

მოსავლის აღება უკეთესია დილის საათებში. აღებულ მოსავალს ალაგებენ ყუთებში, არაუმეტეს 2-3 ფენისა; შემდეგ გადააქვთ გრილ ადგილას ან აგზავნიან სარეალიზაციოდ. სალათი მალეფუჭებადია; მცენარის შენახვა ხდება 0-3°C ტემპერატურაზე. სალათის საადრეო ჯიშების მოსავლის აღება შეიძლება ვეგეტაციის 45-65-ე დღეს; თუმცა, მათი მოსავლიანობა დაბალია - 50-150 ტ/ჰა; საგვიანო ჯიშების მოსავლის აღება შეიძლება აღმოცენებიდან 70-90 დღეში; მათი მოსავლიანობა საკმაოდ მაღალია - 250 ტ-დან 500 ტ-მდე 1 ჰა-ზე. საგვიანო ჯიშების განვითარება პირველ პერიოდში ნელა მიმდინარეობს. 35-40 დღეში ივითარებს 6-15 ფოთოლს, ხოლო ერთი მცენარის მასა 15-110 გრ-ია; 35-40 დღიდან მცენარე ინტენსიურად ვითარდება და ფოთლების რაოდენობა 14-22-მდე იზრდება, ხოლო მცენარის მასა 50-180 გრ-მდე. აღმოცენებიდან 60-65 დღის შემდეგ თავიანი სალათის საშუალო წონა 350-500 გრამია, ხოლო ფოთლოვნის - 350-600 გრამი.

კიტრის წარმოების საინვესტიციო შესაძლებლობები

საქართველოში ბოსტნეული კულტურების წარმოებული რაოდენობის მიხედვით კიტრი მეორე ადგილზეა. ქვეყანაში არსებული ხელსაყრელი კლიმატური პირობები და კიტრის მაღალი კვებითი მახასიათებლები კიტრის არასეზონური წარმოების განვითარების კონკურენტულ უპირატესობას წარმოადგენს.

კიტრის ძირითადი მწარმოებელი რეგიონებია: კახეთი, ქვემო ქართლი და იმერეთი.

ადგილობრივ კიტრის წარმოება კახეთის რეგიონში იწყება მაისის დასაწყისში. ქვემო ქართლის კიტრი ხელმისაწვდომია მაისის ბოლოს. ადგილობრივი კიტრი ბაზარზე აგვისტოს ბოლომდე გვხვდება. მცირე რაოდენობით ადგილობრივი

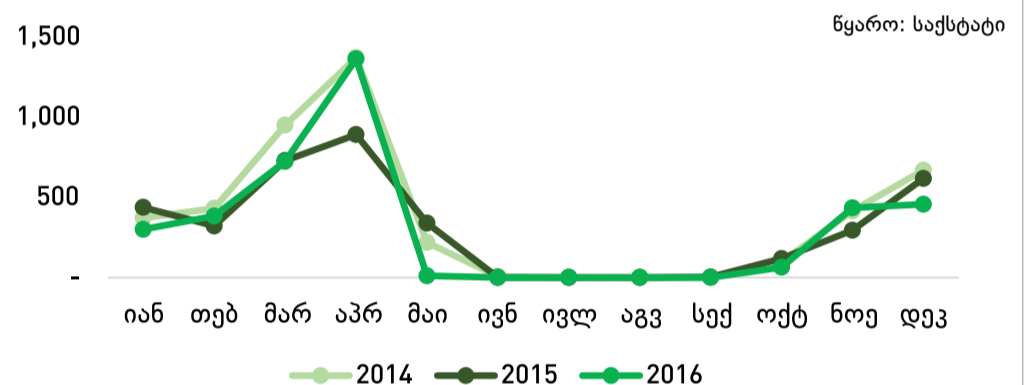
აპრილში და სექტემბერშიც არის ხელმისაწვდომი.

არასეზონური პერიოდის დროს, იანვრიდან მაისის ჩათვლით, კიტრის ფასი მაღალია, რადგან დახურულ გრუნტში წარმოებული ადგილობრივი პროდუქცია არასაკმარისი რაოდენობით მიეწოდება ბაზარს.

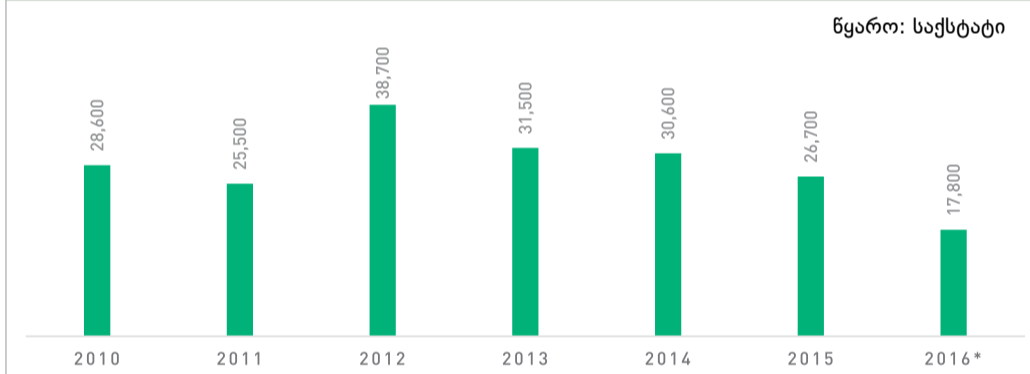
საინვესტიციო შესაძლებლობები

- ჩითილების წარმოების განვითარება
- წარმოების საშუალებების მიწოდება (სასათბურე კონსტრუქციები, მიწის მასალები, გათბობის სისტემები, მცენარეთა დაცვის საშუალებები, სასუქები და სხვა)
- ღია და დახურულ გრუნტში წარმოება
- დამატებითი ღირებულების შესაქმნელად მომსახურების მიწოდება
- სასოფლო-სამეურნეო მანქანა-დანადგარებისა და ხელსაწყოების მიწოდება
- გადამამუშავებელი მოწყობილობებისა და ტექნოლოგიების მიწოდება
- პირველადი და გადამამუშავებული პროდუქციისთვის შესაფუთი მასალების წარმოება (ყუთები, ქილები და სხვა)
- სატვირთო გადაზიდვების მომსახურების მიწოდება, რომელიც ადჭურვილია კლიმატკონტროლირებადი სისტემებით

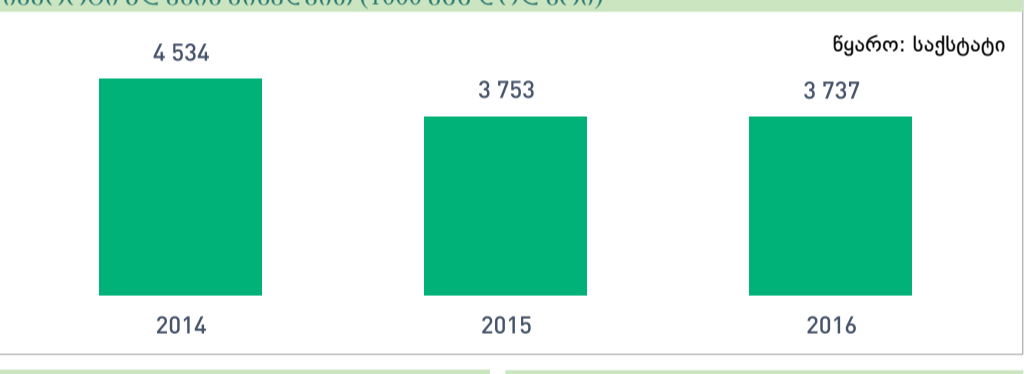
იმპორტი თვეების მიხედვით (1000 აშშ დოლარი)

წარმოება წლების მიხედვით (ტონა)

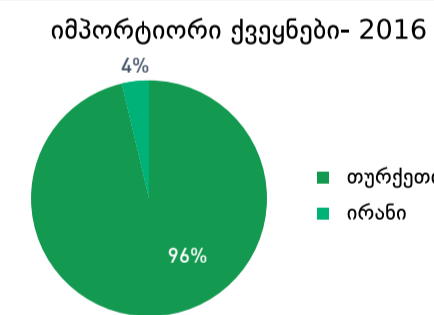

იმპორტი წლების მიხედვით (1000 აშშ დოლარი)

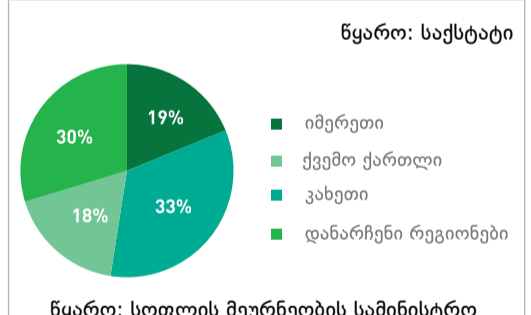

წყარო: საქსტატი
 * წინასწარი მონაცემები. 2016 წლის დაზუსტებული მონაცემები ხელმისაწვდომი იქნება 2017 წლის 16 ივნისს შემდგომ: 2006-2015 წლების გამოკვლევების შერჩევის ბაზის ძირითად წყაროს წარმოადგენდა 2004 წლის სასოფლო-სამეურნეო აღწერა, ხოლო 2016 წლის გამოკვლევების შერჩევის ბაზა განახლდა და დაეფუძნა 2014 წლის სასოფლო-სამეურნეო აღწერას. შესაბამისად, 2016 წლის მონაცემები შესაძარის არ არის 2006-2015 წლების მონაცემებთან.

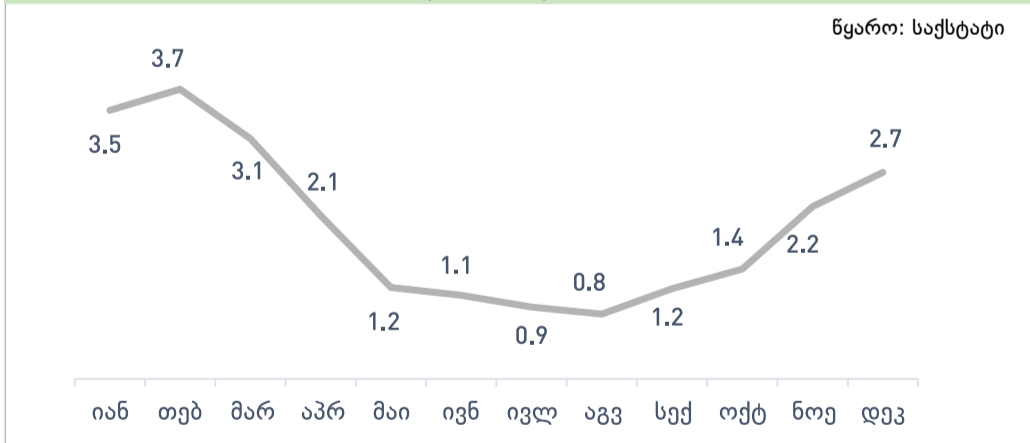
ძირითადი იმპორტიორი ქვეყნები

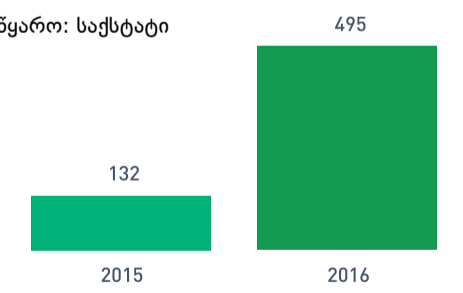
წარმოება რეგიონების მიხედვით

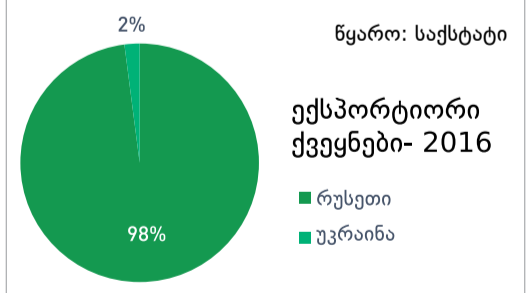
საბაზო საბაზრო ფასები – 2016 (ლარი/კგ)

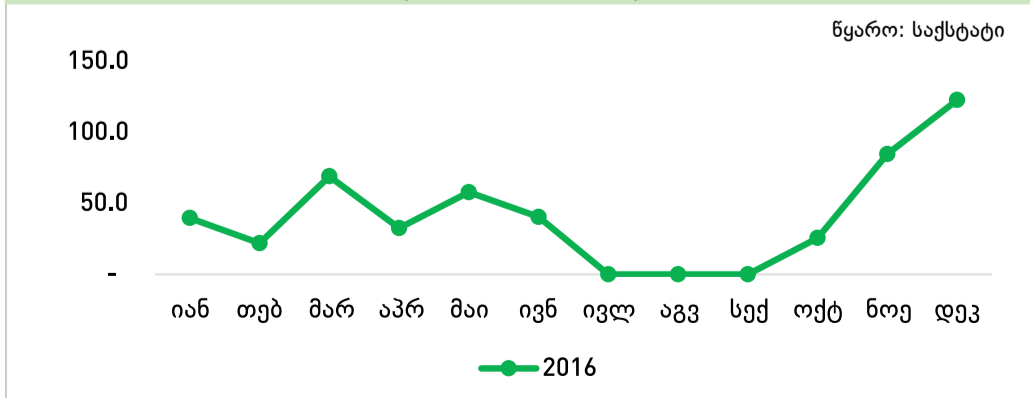
ექსპორტი წლების მიხედვით (1000 აშშ დოლარი)

ძირითადი ექსპორტიორი ქვეყნები

ექსპორტი თვეების მიხედვით (1000 აშშ დოლარი)

ფინანსური მაჩვენებლები*	
ფართობი (სათბური)	1 ჰა
საწყისი საინვესტიციო კაპიტალი	1 850 000 ლარი
უკუგების პერიოდი	მე-4 წელი
IRR (8 წელი)	22 %

მოსავლიანობა			
საპარამეტრული მოსავლიანობის პროცენტული წილი სხვა ქვეყნების მოსავლიანობასთან მიმართებაში			
სომხეთი	აზერბაიჯანი	თურქეთი	ევროკავშირი
19%	39%	21%	11%

წყარო: FAOSTAT